AZ OROSHÁZI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG
INGYENES LAPJA

Orosházi HARANGSZÓ

XXIII. évfolyam 3. szám · 2016 ősze

Emlékművet reformációra

Szinte tapintható gyülekezeteink, egyházunk életében az a belső felpezsdülés, ami a reformáció 500. jubileumának a közeledtével egyre látványosabb. Igyekszünk minél több módon emléket állítani a reformátornak, felmutatni olyan értékeket, melyekkel gazdagabb lett a világ a wittenbergi fordulat óta. Helyénvaló ez az igyekezet, hiszen egy-egy világtörténelmi jelentőségű eseményt fél évezrednyi léptékben jubilálni kevés generációnak adatik meg.

Az ünneplés sokat elárul arról, hogy az ünneplőknek mit jelent az ünnepelt. Felrémlik emlékeimben történelmi események hazug módon fonákjára fordított történéseinek, üzenetének ránk kényszerített dicsőítése. A tartalmatlan panelekből összetákolt, vörösben úszó kommunista hallelujázás mosolya arcra fagyasztott kötelező életérzés volt, ami mögött a tehetetlen düh, a keserűség, a hatalom háta mögötti cinkos összekacsintás volt igazán valódi. És felrémlenek ünnepek is, amikor az alkalom emelkedettségében, az ünnepelttel való közösségben leginkább arra vágyott mindenki: most álljon meg az idő egyszer s mindenkorra, mert ennél teljesebb pillanatot nem tudunk elképzelni. Az ünnepek emlékművei is e gyökerekről fakadtak. Így keletkeztek valóságtól teljesen idegen monstrumok, amiknek nagysága mindig a hatalom megalázó, mindenen átgyalogoló attitűdjét sugallták, hogy kőből-bronzból sugározva és lelkekbe égetve is a félelem legyen az úr. Így keletkeztek egyszerű táblák az emberség, a hit szavaival, s készültek szomorú-szép sírjelek, amik a maguk csendjével, idő lepte töredezettségükkel mégis felemelték az emlékezők tekintetét a jövő felé.

Milyen emlékművet állítsunk az utókornak, amikor küszöbön a jeles évforduló? Vagy szükséges-e egyáltalán, hogy a hitből épült város messze látszó templomán kívül még múló anyagba formáljuk emlékezésünk, tiszteletünk, reménységünk jelét? Attól tartok, hogy most nem a kőben, fában, fémben rejtőző történelmi arcképcsarnok kifaragása a legméltóbb tett. Öt évszázad hordaléka alól – különösen a saját posztmodernünk ezer cserépre hullott törmeléke alól – porlepte, megfakult arcokat, megdermedt szíveket kell életre simogatni, új dobbanásra melengetni. Olyan emlékművet kell állítani, amit az aktuális kurzusváltásnál nem tesznek történelmi szoborparkba, olyan maradandót, értékeset kell magunk mögött hagyni, amiből a körülvevő közöny lassú pusztítása nem csinál kibetűzhetetlenné mohosult emlékkövet.

Attól tartok, nem elégedhetünk meg kevesebbel, mint új reformációval. Ha ennél kevesebb történik, az 500 éves jubileum valósága pályázati elszámolásokban, képarchívumok egyre nehezebben letölthető tartalmaiban várja majd, hogy legalább egy eldugott doktori disszertációban pislákoljon keveset. Maradandót kellene alkotnunk, olyat, mint ami idáig kitartott, de aminek új lendületet kell adnunk. Nem véső, nem öntőforma, nem gránitlap: megalkuvás nélkül, Krisztustól tanult szeretettel hirdetett evangélium, s a Szentlélek munkája kell a reformáció új emlékművéhez.

Ezen emlékmű megálmodása, szüntelen alakítása pedig a Szentlélekért való könyörgés állandó közegében kell hogy történjék. Szép a központilag generált buzgalom az egyházi turizmus fejlesztésére, de csak a Lélek erejével lesz a felemelő, reményt, jövőt kínáló ige temploma, szószéke tiszta, bőséges forrása a szomjazónak, s csak így lehet – a maga lehetősége szerint – messze földről hívogató hellyé. Becsülendő az integráció lózungjával fémjelzett igyekezet a társadalom valódi, humánumban megvalósuló egységére való törekvés, de csak a Lélek erejével lesz a gyülekezet közössége gyógyító, befogadó közeg, ahol senkinek nem kell megküzdenie a feleslegessé válás, az elmagányosodás félelmével.

Az 500. év nemzedékének jóval nehezebb dolga van, mint reformátor eleinknek. Nem szervezetté merevedett, tévútra terelő, sötétségben tartó gyakorlat ellenében kell az evangéliumot magasra emelni. Azt ők már felemelték, láthatóvá, hallhatóvá tették. Nekünk azzal kell szembenéznünk, hogy mi minden emelkedett mellé és fölé annak, ami felülmúlhatatlan. Nincs az az észnélküli gigantikus beruházás, amivel képesek lennénk beárnyékolni a hamis csillogást, túlharsogni a fals hangzavart: nekünk nem a dubai Creek Harbour-tornyot kell felépítenünk. Nekünk sokkal nehezebb a dolgunk: felnyitni a szemeket arra, ami ott van a szemek előtt, megnyitni a füleket arra, ami már fél évezrede hangzik. Nem új, de mégis friss, nem harsogó, de mégis az egyetlen igazság: térjünk Istenhez, hogy vele, nála újra megtaláljuk a világot, a másik embert, önmagunkat. Az így helyükre került emberek, közösségek, gyülekezetek a nemzedékről nemzedékre továbbadott, továbbélt evangéliummal mindennél maradandóbb jelei lesznek az örök életre vezető evangélium diadalának. Igazi emlékművek, élő kövek templomai, Isten kertjei a hanyatló, de újjáteremtésre váró világban.

ÖRDÖG ENDRE

Emléksorok 1989. október 23-ról

Igen, ez volt a Magyar Köztársaság kikiáltásának napja. Orosházán arra gondoltunk, hogy emlékmenetet szervezünk a vasútállomástól a Kossuth-szoborig. Sokan jöttünk össze, egyes becslések szerint 2500–3000 orosházi vállalta ezt. Az MDF rendezőgárdája karszalagot viselt, a rendőrség kérése szerint. Civil ruhás nyomozók egészítették ki a rendezőket. Volt 56-osok is csatlakoztak hozzánk, Bencsik Elek beszédet mondott az Árpád-kert hősi emlékműve előtt. A járdáról sokan néztek bennünket, többségük nem értette, hogy „mire ez a felhajtás”? (Valami hasonlót kérdezett a bisztró előtt egy kissé kapatos férfi is.)

A Polgármesteri Hivatal előtt megálltunk, rendeztük sorainkat. Két beszéd hangzott el: az elsőt Kiss Sándor református lelkész mondta el, a másodikat én. Impozáns látvány volt, ahogy a 2-3 ezer mécsest a magasba emeltük.

Emlékeztünk. Én például arra, hogy annak idején (11 évesen) milyen izgatottan fogtam szüleim kezét, hogyan csodálkoztam rá a menet mellett álló kiskatonák sapkájára, amelyről hiányzott a vörös csillag, helyette kis nemzetiszínű szalagdarabkák jelezték magyarságukat. Elhessegettem későbbi emlékeimet a megtorlásokról, a Kádár-korszak terrorjáról és áldozatairól.

Visszazökkentem 1989-be. Bizonytalanok voltunk a továbbiakat illetően. (Erre minden okunk megvolt, hiszen a sorban beszélgetve kiderült, hogy egy házmester egy tanácsi bérlakás erkélyéről eltávolíttatta a nemzeti lobogót, mondván, nem kapott rá utasítást a házkezelőségtől. Ekkoriban még körlevelek szabályozták, hogy a magyar állampolgár mikor és milyen zászlót tűzhet ki ingatlanára. Nagy Imre újratemetése napján kissé kaotikusra sikeredett a zászlóprobléma: volt, ahol a fekete, a vörös és a nemzeti színű zászló is kitűzésre került. Kádár János temetése napján megismétlődtek a jelenségek, csak most más irányba. Buzgó utasítások érkeztek azon intézményekbe, ahol – jóllehet egyetlen MSZMP-tag sem volt – nem függesztették ki időben a fekete, vörös és nemzetiszínű zászlót.

Az ünnepi megemlékezés után leadtam első tudósításomat a Szabad Európa Rádiónak. Új korszak kezdődött az életemben – régi szereplőkkel.

Sokan és sokszor kérdezték azóta: és mi a különbség a köztársaság és a népköztársaság között? Kéthly Anna egyik kedvenc viccével tudok válaszolni: mint a zubbony és a kényszerzubbony között!

VARGA ZOLTÁN

Egy nép követeli a helyét

Orosházán emlékmenetet szerveztek a kisgazdapárt, a Szabad Demokraták Szövetsége, a Keresztény Demokrata Néppárt, a Magyar Demokrata Fórum helyi szervezetei. A felvonulók a vasútállomás előtt gyülekeztek mécsesekkel, fáklyákkal, nemzetiszínű lobogókkal.

Az emlékmenet este hat órakor indult az Árpád-kert felé. Az első sorban egy pöttömnyi emberpalánta szaporázta lépteit, szájában rózsás pipával. Ez az ő útja. Igaz, ő még nem tudja, de most történelmet él meg — hangzott innen-onnan. A hősök szobránál néhány percre megálltak a felvonulók, hogy meghallgassák *Bencsik Eleknek*, az ötvenhatos forradalmi tanács tagjának emlékező szavait. Innen a Kossuth-szoborhoz vonult a háromezer fős embertömeg, ahol *Kiss Sándor* református lelkész és *Varga Zoltán* könyvtárigazgató tartott ünnepi beszédet.

Az MDF Orosházi Táncsics Mihály Szervezetének elnöke e szavakkal köszöntötte az érettségből és józanságból jelesre vizsgázott tömeget:

„Magyarországon 1989 októberében forradalom van. Ez a forradalom békés, polgári, nemzeti forradalom. Egy nép kéri, követeli helyét e hazában, egy nép, mely negyven éven át másodrendű állampolgárként, jogaitól megfosztva élt saját honában. Ez a nép elunta a megaláztatást, eszmélni kezdett. Legyőzte félelmét, gyűlölködését. Most pedig emlékezik.”

Békés Megyei Népújság, 1989. október 24. *(Forrás: library.hungaricana.hu)*

KIEMELT ŐSZI ALKALMAINK

- ***Október 31-én****, 10 órakor reformáció ünnepi istentisztelet templomunkban, 17 órakor közös reformáció ünnepi est a református templomban.*
- ***November 1-jén****, 14 órakor az Alvégi és a Felvégi temetőben istentiszteletet tartunk.*
- ***November 20-án****, 10 órakor örök élet vasárnapi istentisztelet lesz, amelyen név szerint megemlékezünk az elmúlt év elhunytjairól.*
- ***December 1–4.*** *között adventi evangelizációt tartunk. Igehirdető: Erdélyi Csaba, a Magyarországi Evangélikus Egyház Börtönlelkészi Szolgálatának lelkésze.*

Az I. világháború orosházi evangélikus halottai XI.

Augusztus 26-án Olaszország hadat üzent Németországnak. Az olasz hadszíntéren a Monarchia csapatai által előzőleg már elfoglalt területeket – a hatodiktól a kilencedik isonzói csatákban (augusztustól november elejéig) – és a doberdói fennsíkot is visszafoglalták az olaszok.

Augusztus 27-én Románia az antant oldalán belépett a háborúba. A hadüzenet a központi hatalmakat készületlenül érte. Ennek ellenére az Osztrák–Magyar Monarchia hadserege a németekkel összefogva több győzedelmes csatát vívott. A nagyszebeni és a brassói harcokban, október közepére kiszorította a betörő román–orosz csapatokat Erdélyből.

Kálmán Rezső (1889–1933) lelkészünknek (képünkön) *Az orosházi evangélikus hősök emlékezete* (1925) című füzetéből most is a 100 esztendeje elesett (ezúttal L-től S betű-ig terjedő) halottak neveit gyűjtöttük ki. Emlékezzünk rájuk kegyelettel!

1916-BAN HŐSI HALÁLT HALT (folytatás)

- *Lengyel István* gyalogos, 15. trén. e.
  30 éves, Predazzo,
  Lengyel István–?
  Felesége: Vandzsó Etel
- *Lestyán Pál* gyalogos, 101. gy. e.
  22 éves, Useravagora
- *Leszich* Gyula tizedes, 301. gy. e.
  35 éves, orosz harctér
  Leszich Kálmán–Adler Róza
- *Madarász István* honvéd, 4. honv. gy. e.
  36 éves, Laibach
  Madarász István–Kocsondi Zsuzsanna
  Felesége: Deák Erzsébet
- *Mihalecz Mihály* honvéd, 4. honv. gy. e.
  43 éves, Románia
  Mihalecz Pál–Varga Erzsébet
  Felesége: Janecska Judit
- *Miszlai Bálint* gyalogos, 21. eü.-i osztag
  33 éves, Tirol
  Miszlai Mihály–Szilasi Erzsébet
  Felesége: Baki Róza
- *Miszlai István* szakaszvez., 4. honv. gy. e.
  43 éves, olasz harctér
  Miszlai József–Kabódi Julianna
  Felesége: Vági Zsuzsanna
- *Molnár Mihály* honvéd, 4. honvéd gy. e.
  21 éves, Risano, Dalmácia
  Molnár József–Benedek Julianna
- *Molnár Sándor* gyalogos, 305. gy. e.
  18 éves, Debrecen
  Molnár József–Gabnai Zsuzsanna
- *Mórocz József* gyalogos, 101. gy. e.
  21 éves, Podolin, Galícia
  Mórocz József–Kovács Zsuzsanna
- *Mórocz Pál* gyalogos, 101. gy. e.
  30 éves, Monte Ferno
  Mórocz István–Ötvös Róza
  Felesége: Pipis Julianna
- *Nagy László* gyalogos, 101. gy. e.
  30 éves, Buttibolla
  Nagy László–Árvai Julianna
  Felesége: Rocskár Róza

- *Nagy Pál* gyalogos, 101. gy. e.
  29 éves, Elble, Tirol
  Nagy Antal–Sonkolyos Katalin
- *Németh István* honvéd, 2. honvéd gy. e.
  39 éves, Nagyszeben
  Németh István–Benkő Róza
  Felesége: Héjjas Sára
- *Németh Mihály* tüzér, 16. tüzér e.
  19 éves, Orosháza
- *Nyári József* honvéd, 31. honvéd gy. e.
  20 éves, Kereszténysziget
  Nyári András–Miszlai Katalin
- *Paczuk János* honvéd, 4. honvéd gy. e.
  31 éves, Kanszk
  Paczuk József–Dénes Julianna
  Felesége: R. Szabó Mária
- *Pataki István* honvéd, 4. honvéd gy. e.
  23 éves, Sopron
  Pataki Mihály–Dér Mária
- *Pataki Mihály* honvéd, 4. honvéd gy. e.
  42 éves, Románia
  Pataki István–Bordás Erzsébet
  Felesége: Dér Mária
- *Plenter Lajos* gyalogos, 101. gy. e.
  20 éves, Chonza
  Plenter József–Kun Mária
- *Pusztai András* gyalogos, 82. gy. e.
  20 éves, Bécs
  Pusztai Lajos–Dénes Róza
- *Pusztai János* honvéd, 4. honvéd gy. e.
  42 éves, Dulovle
  Pusztai József–Jeszenszky Karolin
  Felesége: Vörös Anna
- *Pusztai József* honvéd 4. honvéd gy. e.
  25 éves, olasz harctér
  Pusztai István–Jankó Katalin
- *Rajki Bálint* szakaszvez., 4. honv. gy. e.
  27 éves, Kostajnevica
  Rajki József–Fehér Katalin
- *Rajki Bálint* gyalogos, 101. gy. e.
  19 éves, Stebna
  Rajki Sándor–Kovács Etel
- *Ravasz István* őrvezető 82. gy. e.
  20 éves, orosz harctér
  Ravasz Bálint–Szabó Julianna
- *Ravasz Sándor* honvéd, 4. honvéd gy. e.
  40 éves, Monte San Michele
  Ravasz Ferenc–Fazekas Katalin
  Felesége: Benyó Mária
- *Sárközi István* tizedes, 4. honvéd gy. e.
  24 éves, román fogságban
  Sárközi András–Bencsik Mária
- *Sárközi János* honvéd, 4. honvéd gy. e.
  20 éves, Monte San Michele
  Sárközi András–Kabódi Mária
- *Sin József* gyalogos, 3. vadász e.
  22 éves, Temesvár
  Sin Pál–Győri Dani Erzsébet
- *Sitkei Sándor* honvéd, 4. honvéd gy. e.
  38 éves, Nagyvárad
  Sitkei József–Jakubik Katalin
- *Soós Gyula* tizedes, 4. honvéd gy. e.
  38 éves, Orosháza
  Soós István–Kvanka Julianna
  Felesége: Miszlai Katalin
- *Strincz Lajos* gyalogos, 82. gy. e.
  21 éves, Leánymező, Ojtozi-szoros
  Strincz Mihály–Sitkei Mária
- *Süle Lajos* gyalogos, 101. gy. e.
  23 éves, Cezuna
  Süle János–Göndös Zsuzsanna
- *Süle Mihály* honvéd, 4. honvéd gy. e.
  31 éves, Nagyvárad

(Folytatása következik…)

KOSZORÚS OSZKÁR

Az orosházi evangélikus népiskolák emléke

Alig voltak Orosháza szellemi életének olyan intézményei, mint az evangélikus elemi népiskolák, amelyek ne követelhetnék maguknak a megemlékezés jogát. Minden művelődés kezdetén, legfőbb tényezőként az iskola állott, s benne a tanító, aki a szellemi javakat közvetíti, és nevelői munkájával a gyermekeken keresztül nemcsak a jelent, de a jövőt is formálja.

Ezeknek a hajdanvolt iskoláknak a jelentőségét akkor tudjuk igazán megrajzolni és becsülni, ha megtaláljuk hozzá a kellő távlatot. E sorok írója az 1882. évet választotta mintául, úgy vélve, hogy 134 év távolsága elegendő lehet a visszatekintésre.

Orosházán a jelzett évben az evangélikus gyülekezetnek hat iskolája állott, összesen hét tanteremmel. Közülük a Templom utcai (ma Thék Endre utca) és a Nagy utcai (ma Táncsics Mihály utca) 1862 óta, tehát már akkor húsz esztendeje. (1862-ben a Nagy utcai iskola számára házat vett az egyház, a presbitérium evégből adakozást nyitott, s a gyűlésen jelen volt 27 presbiter rögtön aláírt 680 forintot.) A Komlósi utcai (ma Bajcsy-Zsilinszky utca) iskolában 1865 óta folyt tanítás. Az újabb iskolák közé számítottak a Megye utcai (ma Zombai utca), a Szalmapiac téri (ma Kettőssánc tér) és a Torkos Kálmán utcai (ma Ady Endre utca) iskolák, melyek az egyház nyilvántartása szerint 1878-ban, tehát azonos évben épültek, és 1882-ben mindössze negyedik éve fogadtak tanulókat, mai mércével mérve igen nagy számban. Ebből az évből iskolai berendezés cseréjére utaló adatokat is találunk az Orosházi Újság hirdetései között, miszerint: Kovács János és Ritter János iskoláitól 58 iskolapad volt eladó.

Az írásunkban bemutatásra kerülő táblázat a bizonyosság arra, hogy az 1882-es tanévben a kilenc tanítóhoz ezerhétszáznál is több gyermeket írattak be. Az olvasóknak bizonyára feltűnhet, hogy kilenc tanítóhoz hat iskola tartozott. Ezekben az években nem iskola céljaira épített házakban is folyt tanítás, ha lehet, még zsúfoltabb és mostohább körülmények között, mint az erre épített iskolákban. Újabb két évnek kellett eltelnie ahhoz, hogy némileg enyhüljön a tanteremgond. 1884-ben ugyanis újabb két iskolát épített a gyülekezet , a Hajnal és a Rákóczi utcán. Egy nagyobb szünet után (1892-ben) a Katona utcai iskolát, még később pedig a Meszes-közi (Mikszáth Kálmán utcai) négy tantermes központi iskolát, amelynek tervei már 1900-ra készen álltak, de csak 1904-re épülhetett fel. Az orosházi evangélikus gyülekezet tehát 42 év alatt tíz iskolát épített, így joggal illeti meg az „iskolaépítő egyház" titulus.

Az iskolák fenntartása nem kevés anyagi megterhelést jelentett az egyháznak, ezért külső támogatók adományait is örömmel fogadták. 1882-ben elsőként az orosházi Önsegélyező Egylet igazgatósága küldött 40 forintot Harsányi Sándor evangélikus lelkésznek, az evangélikus egyház szegény iskolás növendékeinek tanszerekkel való ellátására. (Amit Harsányi Sándor, az Orosházi Újság 1882. március 5-i számában nyilvánosan nyugtázott.) A Békés Megyei Takarékpénztár 30 forint támogatással segített. Az orosházi Társalgó Kör húsvéti bálján befolyt jövedelmének egy részét szintén az evangélikus egyház szegény iskolásainak részére ajánlotta fel. Magánszemélyek is támogatták a szegény sorsú iskolás gyermekeket. 1882 szeptemberében Tenner Lipót a képviselő-testületnek küldött adományt azzal a kikötéssel, hogy abból olyan szegény sorsú iskolás gyermekek részére, kiknek a tél beálltával szülei csizmát venni nem képesek, 15 forintot a nevezett célra fordítsanak.

Az év legjelentősebb felajánlását dr. László Elek, Orosháza első községi orvosa tette, aki az evangélikus egyház felügyelőjévé való választása alkalmából szintén a szegény iskolás gyermekek javára adakozott. Az alábbiakat beiktatása alkalmából mondott beszédéből idézzük: *„Most, midőn újólag hálás köszönetemet nyilvánítanám, a kitüntető bizalomért, csekély viszonzásul, részemről is kettős ünneppé óhajtván tenni e napot, ezennel csekély erőmhöz képest 100 forintot teszek le az egyház kezeibe oly célból, hogy karácsonyra, Krisztus Urunk születése ünnepére, szegény, – de szorgalmas iskolás gyermekek, a szükséges téli ruházattal láttassanak el!–"*

Az adományra nézve a soron következő presbiteri ülés hozott határozatot. Ezek szerint a tanítók által ajánlott szegény gyermekeknek (20-25 fő) egy bizottság vásárolja meg a szükséges ruhadarabokat. Ezeket karácsony előestéjén, vasárnap, a délutáni istentisztelet után nyilvánosan osszák ki a Ritter-féle iskolában.

A fent leírtak nyilvánvalóvá teszik, hogy a nehéz körülmények ellenére az iskolateremtő evangélikus gyülekezet feltétlenül hitt abban, hogy iskoláiban a „magvetés" nem lehet hiábavaló és felesleges.

Az orosházi evengélikus gyülekezet népiskoláiban 1882-ben az évi vizsgálatok május utolsó hetében folytak le a templomban. Nagytiszteletű Veres József körlelkész előtt, aki az egyes vizsgálatok után a növendékekhez buzdító, intő, a tanító urakhoz köszönőszavakat intézett.

A tanévben összesen 964 fiú és 748 leány iratkozott be. A vizsgán 703 fiú és 588 leány volt jelen (ld. táblázat). Mi sem mutatja jobban, hogy égetően szükség lett volna még néhány tágas iskolára. ☞

Tanítók	Beíratott tanuló	Vizsgán megjelent
Kovács János	224	180
Varga István	203	150
Kovács István	180	113
Ritter János	175	126
Podsztrelen György	183	166
Bertalan István	169	121
Sass István	205	153
Gólián Mihály	278	218
Kocsondi József	95	64
Összesen:	***1712***	***1291***

Az evangélikus népiskolák tanulólétszáma az 1882-es tanévben

☞ A vizsgákon megjelent növendékek számarányát tekintve Podsztrelen György osztálya vívta ki az elsőséget 90,7%-os megjelenéssel. A második legjobb megjelenési arányt (82%) Kovács János tanítványai, a harmadikat pedig (78,8%) Gólián Mihály legnépesebb összlétszámú tanulói érték el. A további hat osztály megjelenési aránya 63% és 74% között alakultak.

A közvizsgák alkalmával, Nt. Veres József lelkész úr szívességéből, minden iskolából az első 6 tanuló könyvjutalmat nyert. Igen helyesen, mert ezek a szív és lélek nemesítésére, és a továbbképzésre a leghatásosabb jutalomeszközök.

Ennél a pontnál van helye Ritter János (1846–1911) tanító úrnak az Orosházi Újság 1882. június 11. számában közétett írásának: *„Utólagosan értesültem egy igen szép tettről, mely tulajdonképpen e sorok írására késztetett.* […] *Ugyanis tanítványom: Zsíros Szabó András, aki Zsíros Szabó István hordár fia, osztályomban a vizsgán hetedik lévén, jutalmazásban nem részesülhetett. A vizsgán minden tantárgyból szabatosan és derekasan felelt, úgy hogy a jelenvolt érdemes elöljáróság figyelmét különösen magára vonta. Az elmúlt vasárnap (június 4-én) Vangyel Szilárd jegyző úr a fiút a községházához fölhívatta s ott a szorgalmas és kiváló tehetségű tanulónak az érdemes elöljáróság színe előtt két ezüst forintot adott elismerésül…”*

Nem kevésbé elismerésre méltó teljesítmény volt az átlagos tantermekbe zsúfolt nagy létszámú tanulók tanítása, a fegyelem, a rendtartás megőrzése, ami egy népes iskola vezetésénél nem lehetett könnyű feladat. A kimutatásból látható, hogy egy-egy pedagógusnak olykor 200 vagy ennél több tanulóval is foglalkoznia kellett.

Ilyen tanítási körülmények mellett ekkor még nehéz lett volna elérni az Eötvös József által meghatározott célt: *„… a nevelés az, amely által az alsóbb néposztálybeliek az állam által nekik adott jogok élvezetére képesekké tétetnek.”*

VERASZTÓ ANTAL

OROSHÁZI HARANGSZÓ

újságunk az interneten is megtalálható!

http://oroshaza.lutheran.hu/harangszo

Orosháza ceruzahegyen

Balogh Örse 113-ra gyarapodott alkotása között Orosháza templomai, középületei, illetve az evangélikus egyházhoz kötődő épületek is szerepelnek. Rajzai közül ezúttal a Torkos Kálmán (ma Ady Endre) utcai evangélikus népiskola épületét mutatjuk be. Ez volt az egyházközség hatodik iskolája, melyet 1878-ban építettek, s a IV. fiú osztály került ide. Az épületet 1939-ben átalakították. A II. világháborút követően, 1948-ban államosították. Napjainkban a Segítő Gondoskodás Alapítvány (Nagycsaládosok Egyesülete) Ady Endre utca 7. szám alatti székhelye.

Olvasás közben: Győry Vilmosra emlékezve

Ez alkalommal a Költők Lugasa *című, kiadói évszám nélkül megjelent antológiát mutatjuk be az olvasónak. A kötet kiadási jogát az 1884. XVI. törvénycikk értelmében részint a szerzőktől, részint a kiadótulajdonosoktól szerezte meg az antológia szerkesztője.*

A 320 oldalas szép kiállítású és gazdagon illusztrált kötetben nemzetünk nagyjainak (Arany János, Jókai Mór, Petőfi Sándor, Reviczky Gyula, Szász Károly, Tompa Mihály, Vajda János és Vörösmarty Mihály) társaságában Győry Vilmos (1838–1885) alábbi verse is olvasható.

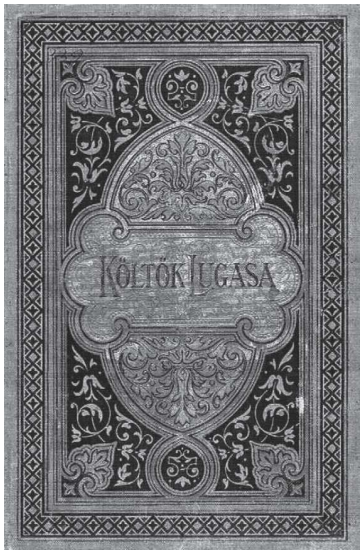

KÉT FELHŐ

Fölöttünk két külön-külön felhő vonul:
Amaz rózsás, szelíd; – emerre gyász borul.
Amazzal éltető harmat jő zajtalan;
Emennek csak dúló vészes villáma van.
Attól a puszta is viránnyá változik:
Virány is puszta lesz, hol ez mutatkozik.
Öröm s áldás fakad amannak a nyomán:
S amerre ez vonul, – kín és átok csupán!
Teremt éltet amaz; – emez csak öl, temet;
… Amaz a szeretet, – emez a gyűlölet.

Közreadja:
VERASZTÓ ANTAL

Levéltárunk kincseiből XV.

Válogatás az 1818-ban elkezdett protokollum 1820. évi bejegyzéseiből

Az 1818-as évtől vezetett első orosházi evangélikus protokollum (azaz jegyzőkönyv) azért is fontos volt a korabeli gyülekezet vezetőinek, mert írásban rögzítette az érintettek jogait és feladatait. A 38. pontban örökítették meg *„Az Egyházfiaknak kötelességeiket meg határozó Rend-Szabások”*-at. Ezekből a kétszáz évvel ezelőtti hangulatot felidézve, a hitelességet megtartva, betűhíven idézünk.

A hat pontban felsorolt feladatok között szerepel például: *„Minden nap (nemcsak a vasár s ünnepi napokon) a harangozás előtt a Templomot fel kell nyitni, az isteni szolgálat után bézárni, a kulcsokat a parókiára bevinni.”*

Az egyházfiak egyéb kötelességeiről is képet kapunk: *„Minden héten a templomot, a kórusokat, kivált ahol az orgona vagyon, kiseperni, a szemetet a templomból kitakarítani, a karszékeket, az oltárt, a rajta lévő Templomi Gyertya tartókat, a Pap székét kitisztogatni és minden a Templomba tartozandó edényeket tisztán és jó karban tartani.”* Továbbá: *„Minden vasárnap és ünnepnapokon a szolgálatban lévő Papnál (aki prédikál vagy hetes), annak ideiben megjelenni és véle együtt a Templomba menni. A papot, ha úgy kívántatná, a beteghez elkísérni és haza viszszakísérni. Minden helyi s Esperestségbeli* [akkortájt még esperestségnek hívták az esperességet – K. O.] *Gyűléseknél, nemkülönben Gyónásoknál, s Esketéseknél tartozik jelen lenni, a jó rend és illendőség fenntartása végett”.* Végezetül a hatodik pontban is egy fontos és sokrétű feladatát rögzítették: *„Az ekklézsia épületjeinek reparálása vagy újonnan felépítése mellett a munkásokra vigyázzanak, ha azt a curator* [gondnok] *kívánja vagy pedig ő maga a munkálatoknál jelen nem lehet.”*

Szintén az archaikus nyelvben gyönyörködhetünk, amikor elolvassuk *„Az Helybéli Inspectornak* [felügyelő] *kötelességei azon Ekklézsia eránt, mellynek Inspectora”* című, négy cikkelyből álló fejezetét (ld. a képen). A bevezetőben szólnak arról, hogy *„minek utána az idő és dolgok környül állásai meg változtatván, szükséges volna a Törvényeket is ahoz alkalmaztattni.”*

Már az első cikkelyben leszögezték: az inspektor *„választása az Ecclesiának Szabad voksai által történik és ez tiszteletbeli Hivatal, mellyet nem valamelly nyereség kedviért, hanem a vallásnak Szeretetéből, tulajdon betsületiért, és az Istennek dicsőségiért viseli.”* A továbbiakban megtudjuk, hogy *„Ugyan ő a Helybéli Gyűlések Elöl Üllője, mellyet annyiszor össze hív, ahányszor a környül állások, javallása Szerént Szükségesnek talál.”* Majd felsorolja az egyházközség vezető testületének összetételét: *„Áll pedig azon Gyűlés a Földes Urakból, ha ők a mi vallásunkon lévők, kik az Ekklésiának nem Urai, hanem Tagjai és Táplálói, azt tanátsal és Segedelemmel tartják, s ápolgatják,* [áll] *a Lelki Pásztorokból, Professorokból, Oskolai Tanítókból, más tisztes férfiakból, kik az anya és mellék Ekklesiának Elöl Járói, a népséghez képest hol több, hol kevesebb Számú Tagokból, kik Szokás Szerént a nép által választatnak.”*

A felügyelő feladata az iskolai oktatásra is kiterjed: *„Az oskolákra ollyan gondja légyen, hogy a Lelki Pásztornak bé follyásával olly rendeléseket tegyen, hogy az oskolába járható iffjúság mindnyája Oskolába járjon, ott arra tanítasson és olly móddal, amit, és amellyet a Tanítványoknak, korok és állapotjok kíván, hogy a tanultaknak, egész életekben hasznát vehessék.”*

A második cikkelyben *„Az Helybéli Inspectornak Kötelességei az Ekklésiának Lelki Pásztorai, Professorai és Oskolabeli Tanítói eránt”* címmel, kilenc pontban sorolja fel a kötelességeket. Mindjárt az elején leszögezik: *„A Lelki tanítói Hivatalnak meg üresedéskor (vagy meg halván vagy másuvá hivattatván), a választásnál első Voksa van a Helybéli Inspectornak. Ha alkalmatos férjfiakat nem esmérne, tanátskozni fog az Esperestel, aki a Superintendensnek* [püspök] *és Esperesti Inspectornak egyetértésével nékie ollyanokat eleibe ád. Több választandókat nevez ki a helybéli Gyűlés előtt, a mellyeket ez próbának letételébe ki fogja kérni.”*

A harmadik cikkely *„Az Helybéli Inspectornak kötelességei az Esperestség eránt”* címet viseli. Alapelvként jelölik meg azt, hogy a helyi felügyelő *„az Esperesti Inspectorral és az Esperesttel Szüntelen való Levelezésbe és egyetértésben lenni igyekezni fog. Az Esperesti Gyűlésekben jelen lészen és azoktól, amennyire lehetséges, tanáts adásait meg nem vonja. Az Esperestség vagy Superintendentia köz hírré bocsátott végzéseinek tellyesítésén és végre hajtásán tellyes igyekezettel lévén.”*

A negyedik és egyben a befejező cikkely *„Az Helybéli Inspectornak kötelességei a Superintendentia eránt”* címet kapta. Már az első pontban rögzítették, hogy *„az Helybéli Inspector és Gyűlés egyenesen nem levelezhet a Superintendentiális Gyűléssel, hanem az Esperesti Gyűlés által.”*

A helybeli egyházközség gyűléseit az 1820-as esztendőben mindössze háromszor hívták össze. Miről is tanúskodnak a jegyzőkönyvek? A tanulók után a szülők 30 krajcárt kötelesek fizetni, de ezt nem mindenki teljesítette. Raksányi Imre tanító azt javasolta, hogy a jobb tanulókat latin (deák) nyelvre tanítsák. Ezt a gyűlés elvetette azzal, hogy *„inkább jó olvasásra, jó írásra, számvetésre és más Szükséges Tudományok megtanulására van szükségek, mint a deák nyelvre.”* Megállapodtak abban, hogy a felnőtt halottak temetésén 12 iskolás gyermek, a kisebbeknél 6 gyermek énekeljen. Valamint új temetőt is kell nyitni, mert a régi területe *„hólt Testekkel már egészen el telt”*.

Ennek az évnek *„vakmerő, gonosz Tselekedetét”* is megörökítette a jegyzőkönyv, miszerint Raksányi tanító tettlegesen bántalmazta Szimonidesz János esperest. Ezért állásvesztésre ítélték, helyére Paul Mihály nagykőrösi tanítót választották meg, akinek vocatoriálisa (díjlevele) zárja az 1820. évet.

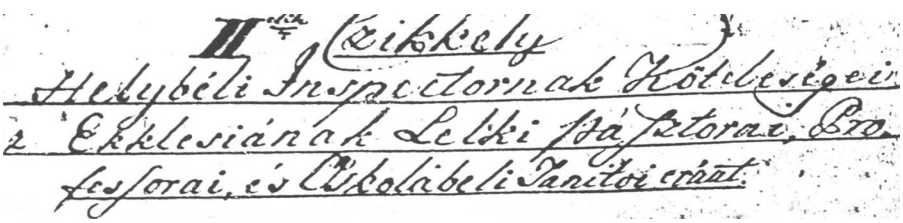
II.dik Cikkely
Helybéli Inspectornak Kötelességei
az Ekklesiának Lelki Pásztorai, Professorai, és Oskolabeli Tanítói eránt.

KOSZORÚS OSZKÁR

Fotóalbum

E címmel egy sorozatot indítottunk. Várjuk mindazok jelentkezését, akik egy-egy régóta őrzött fotójukat szívesen közzétennék lapunkban. Olyan, a 19. és 20. században készült fényképekre gondolunk, amelyek evangélikus egyházközségünkhöz vagy a leányegyházakhoz kapcsolódnak. Lehetnek régi orosházi evangélikus iskolai fotók, konfirmációról, esküvőről, temetésről készült felvételek. Ábrázolhatják templomunkat, egykori iskoláinkat, egyházi épületeinket. Örülnénk annak is, ha eddig ismeretlen képeket kapnánk régi egyházi alkalmainkról, lelkészeinkről, tanítóinkról, más tisztségviselőinkről. Fontos annak pontosítása, hogy kit vagy mit ábrázol a beadott felvétel, hol és mikor készült. Feltüntetjük a fotó tulajdonosának nevét és (ha tudjuk) a fotográfusét is.

Kérjük Olvasóinkat, hogy a lelkészi hivatalba, Csehi József hivatalvezetőhöz (Orosháza, Thék E. u. 2.) válogatás után juttassanak el egy jól másolható, érdekes fényképet.

Most pedig gyönyörködjünk a régi felvételekben!

A Torkos Kálmán (ma Ady Endre) utcai evangélikus iskola 4. osztálya Orbán János tanítóval
(Orosháza, 1941) Beküldő: Kómár József

Bella Jolán (később vitéz Benkő Pálné) konfirmációi képe
(Orosháza, 1938) Beküldő: dr. Hajdú Erzsébet

Orbán Éva és Fasang Árpád orosházi evangélikus tanító esküvői képe
(Orosháza, 1941) Beküldő: dr. Hajdú Erzsébet

Kedves Testvérek!

Gyülekezetünk fennmaradása és hitéletünk sokszínűségének megtartása érdekében újra és újra hangsúlyozva kérjük mindenki anyagi áldozatvállalását. Adományaik, az egyházfenntartói járulék, a perselybe szánt összeg befizetésének és mértékének önkéntessége kifejezi: nem kívánunk erőn felüli terhet róni senkire, de gyülekezetünk nem nélkülözheti a támogatásnak ezt a formáját. Közösségünkért való felelősségükből, szeretetükből fakadóan várjuk tehát felajánlásaikat. Ha valakinek könnyebbséget jelent, akkor az egyházközségnek szánt felajánlást nem kell egy összegben befizetnie, lehetőségeihez mérten kisebb részletekben is megteheti. A befizetések ügyében Lelkészi Hivatalunk munkatársai mindig készséggel állnak segítségükre.

Minden támogatásukat megköszönve: ÖRDÖG ENDRE igazgatólelkész

Felejthetetlen zarándoklat

Avagy a KÖZÖSs-ÉGhez tartozás ÖRÖM-ÉNEKe

Meghívást kaptunk tatrangi testvérgyülekezetünkből, hogy a nyárra meghirdetett csángó találkozóra utazzunk ki, vegyünk részt mi is ezen a hagyományteremtő ünnepen. A gazdag hatnapos program, az Erdélyben töltött napok előkészítése Gödri Alpár tatrangi lelkész úr vezetését és a lelkes csapatmunkát dicséri.

Június 29-én úti áldást kaptunk templomunkban, majd elindultunk Erdélybe. A busznyi csoport gyülekezeti tagokból, presbiterekből, énekkari tagokból állt. Elcsigázottan, de nagy kíváncsisággal és jókedvvel érkeztünk meg Tatrangba. Kedves vendéglátóink már vártak minket. A közös vacsora után az otthonokban folytatódhatott az ismerkedés, beszélgetés.

Másnap Barhács Tibor vezetésével a tatrangi fenyvesekbe mentünk „túrázni". Az előző napi eső miatt elég sáros volt a talaj, no meg a nagy emelkedők miatt is volt, aki inkább a táborhelyen múlatta az időt ebédig. Kellemes beszélgetések alakultak ki. A túrázók reménykedtek minden kanyarnál, hogy már elérik a hegytetőt, Tibi biztatott is minket, de csak újabb hegyoldal következett. Gyönyörködtünk a káprázatos kilátásban, és örültünk, hogy előre elégettük az ebéd kalóriáit. Visszaérkezve belakmároztunk a sok finomságból, egyebek mellett grillen sült micihús és puliszka került a tányérjainkra. A rekkenő hőségben még a Zajzon patakban is megmártóztunk.

Július első napján Prázsmárba mentünk, ahol az erődtemplom hangulata és történelme kápráztatott el minket, majd Brassó nevezetességeit ismerhettük meg. „Idegenvezetőnk" Dinka Levente volt. Élvezet volt hallgatni a sok érdekességgel tűzdelt ismertetését. Nekem különösen tetszett némely szóösszetétel, kifejezés, amit erdélyi testvéreink használnak. Mi értjük ugyan, de kikopott a szókincsünkből. Este a kosaras bál elején a sok jó ötlettel tarkított János vitéz gyermekelőadást néztük meg. Bámulatos volt. Nótaest következett és a sok ismert muzsikára táncra is perdültünk. Táncolt gyülekezeti felügyelő, presbiter, kicsi és nagy, fiatal és idős, de még a fájós lábú is! Mikrofont ragadott Kőszegi-Németh József és Lestyán Mihályné is, Anikó a harmonikán billentyűzött hozzá. Hajnalig mulattunk, csodálatos jókedvvel.

Szombaton Zajzonban gyülekeztünk a zarándoklatra. Összegyűlt a csángók apraja-nagyja, több mint kétezer ember hallotta meg a hívó szót. A pürkereci templom mögött építették fel a színpadot és a rendezvénysátrakat. Az időjárás is kedvezett a szabadtéri programnak, mely a zarándoklat után úrvacsorás istentisztelettel kezdődött. Adorjáni Dezső püspök úr a közösség és Istennek való hálaadásra szólítást megerősítendő a prédikáció keretén belül odahívta és külön megáldotta a jövő reménységeit, a gyermekeket. Bemutatkoztak a boricások is, számunkra szívmelengető volt látni a tatrangi fiatalokat. Kézműves vásár, játszóház és felsorolhatatlan fellépés gazdagította a programot. Este közös vacsorát költöttünk el a tatrangi gyülekezeti házban.

Vasárnap az istentiszteleti liturgiát gazdagította és a prédikáció mondanivalóját kiemelte Vivit énekkarunk szolgálata. Gödri Alpár helyi lelkész végezte a csodálnivaló énekelt liturgiát, s Ihász Beatrix kapta a szószéki szolgálat lehetőségét. Közös ebéd következett a vendéglátókkal, ahol is átadhattuk ajándékainkat és megköszönhettük a szíves fogadtatást, a pazar napokat.

Hétfőn könnyes búcsút vettünk egymástól, összegyűltünk még egy közös fotóra és elindultunk hazafelé. Hálás szívvel köszönjük, hogy Isten áldása kísérte utunkat. A testvérgyülekezeti kapcsolat és a már meglévő, vagy ott született egyéni barátságok megerősödése pedig reménységgel tölt el minket és a jövőbe mutat. Így várjuk pár hónap múlva nyitott szívvel és otthonokkal a tatrangi csoportot. Már előre örülünk a találkozásnak! Mire e sorokat olvashatjuk újságunkban, az előkészületek utolsó izgalmait vagy a viszontlátás boldog napjait élhetjük.

IHÁSZ BEATRIX

Szentetornyai evangélikus hittantáborok

Idén is két napközis tábort tartottunk a gyermekek számára Szentetornyán. Előbb július 4-től július 8-ig alsós tanulóknak, majd július 11-től július 15-ig felsősök részére. Az első táborban negyven gyermek vett részt, a másodikban húsz.

Minden napunkat sportfoglalkozással kezdtünk. Ebben az esztendőben Józsué történetével ismerkedhettek meg a gyermekek a délelőtti előadásokon és a csoportos beszélgetéseken. Délutánonként lövészet és számháború következett.

A kisebbekkel Mártélyon voltunk. A csapat egy része fürdött, a másik kirándult az ártéri erdőben. Mindkét csoport egy napot Gyopárosfürdőn töltött. A nagyobbakra egynapos romániai kirándulás is várt július 13-án. A Béli-hegység északi lábánál található Várasfenesre látogattunk, ahol a tavalyi táborban nem tudtunk feljutni a Bélavárhoz (képünkön). Idén a többségnek sikerült megtenni a nagyon meredek utat.

A táborokat többféle anyagi forrásból

sikerült megrendezni, a kis gyülekezetek mellett a Bethesda Alapítvány 1%-os felajánlásaiból, városi pályázati forrásból, valamint az evangélikus egyház ifjúsági pályázatának támogatásából. Több magánszemély és cég is hozzájárult ahhoz, hogy a gyermekek tartalmas nyári időtöltésen vegyenek részt. Köszönetünk ezekért!

Reménység szerint mindkét héten lélekben és testben is gazdagodtak a résztvevők. A két tábor után következett a lucfalvi EKE gyermek- és ifjúsági tábor, ahová egy autónyi fiatalt vittem el. Idén az angol nyelv gyakorlására is sok került, mivel 16 amerikai fiatal és felnőtt volt jelen segítőként a táborban.

LACZKI JÁNOS

Kárpátaljai kirándulás

Az Orosházi Evangélikus Egyházközségnél működő Fénysugár Nyugdíjas Egyesület 2016. augusztus 24–26. között élményekben gazdag kiránduláson vett részt a Rákóczi Szövetség által kiírt Kárpátaljai Utazási Pályázat 2016 keretében.

A résztvevők – a kiírásnak megfelelően – a nyugdíjas korosztályból tevődtek össze, és természetesen gyülekezetünk lelkésze is elkísérhette a 43 főből álló csoportot.

Nagy izgalommal vártuk a kirándulás kezdetét, hisz ez az esemény egy nyugdíjas számára nem mindennapi. Csoportvezetőnk Keller Erika volt, aki nagy gondossággal szervezte meg előre az utazás útvonalát, szálláshelyet, idegenvezetőt, programokat.

1. nap

A kora reggeli órákban indultunk Szekeres Pál vállalkozó buszával Orosházáról. Gépkocsivezetőnk Rajnai Roland fiatalos lendületével minden kívánságot kielégítve biztosította az utazás kényelmét. Laczki János, gyülekezetünk lelkésze lélekemelő áhítatával indította utunkat a reggeli útmutatói ige alapján *„Kérünk titeket, testvéreink, intsétek a tétlenkedőket, biztassátok a bátortalanokat, karoljátok fel az erőtleneket, legyetek türelmesek mindenkihez.”* [1Thessz 5,14]

Szeghalom–Debrecen–Nyírbátor–Vásárosnamény útvonal után Beregsuránynál léptük át magyar–ukrán határt „zökkenőmentesen”, pár órai várakozással.

Idegenvezetőnk Horkay Sámuel már várt ránk – nagy lelkesedéssel fogadott és fogadtuk őt. Pénzváltás és egy kis pihenő után indultunk Munkácsra, ahol először a várat látogattuk meg. Jelenlegi felújított állapotában történő megtekintése olyan gyö-

nyörű látványt tárt elénk, melyet soha nem felejtünk el. Bejártuk a vár minden részét, a bástyákról pedig gyönyörű kilátásban volt részünk. Képzett turistavezetőnk közben olyan tájékoztatást adott a több évszázados vár történetéről, hogy nem győztük a sok információt magunkba fogadni. A turulmadár emlékeztet olyan jelentős történelmi eseményekre, mint amilyen a magyarság honfoglalása volt. A Zrínyi Ilonát és a kis Rákóczi Ferencet ábrázoló emlékmű pedig a maga nagyságában a vár dísze.

A várlátogatást követően, miután erőnk egyre fogyott, de még minden látnivalót élményével akartunk betelni, idegenvezetőnkkel sétát tettünk a belvárosban. Megtekintettük a főteret, ahol a Rákóczi-kastély található, a régi és új városházát, Kárpátalja első színházát, Munkácsy Mihály szülőházának helyét és mellszobrát, a város legendás kéményseprőszobrát. Az életnagyságú szobrot mindenki megtapogatta, és fényképeket is készítettek vele.

Egy-egy fagyi után mindenki leroskadt a busz ülésébe és továbbutaztunk Makkosjánosiba, a Hotel Helikonba, ahol a szállásunk volt foglalva. Szállásadónk, Bíró Tibor nagy szeretettel fogadott bennünket. Személyében egy kedves, intelligens vállalkozót ismerhettünk meg. A bőséges vacsora elfogyasztása után elfoglaltuk szobáinkat, melyek minden igényt kielégítettek.

2. nap

Reggeli után 8 órakor indultunk a Vereckei-hágóhoz. Nagy várakozással voltunk, hiszen a hágón vezette be a Kárpátmedencei hazába a honfoglaló magyar törzsek többségét Árpád fejedelem. A hágó ☞

☞ 841 méter magasan fekszik a Latorca és az Opor völgye, a Máramarosi-havasok és a Keleti-Beszkidek között. Az emlékműnél, melynek környéke gondozott, csoportunk koszorút helyezett el. A hágót elhagyva az Árpád-vonal vezérkari bunkerében tettünk egy izgalmas sétát. A látnivaló meghökkentő volt. A Latorca völgyében kanyarogtunk buszunkkal, mintegy 14-szer haladtunk át rajta. Egy kis pihenésre megállva többen lementek a patakra a nagy kavicsokon szökdécselve. Elértük Szolyvát, ahol megtekintettük a Szolyvai Emlékparkot, az 1944-ben elhurcolt magyar és német áldozatoknak állított emlékhelyet. A márványtáblasoron az áldozatok nevei vannak felsorolva, középen egy kereszttel, koszorúkkal. Szolyván volt az a gyűjtőhely, ahonnan a Gulág táborokba vitték a rabokat. Megemlékezésül mi is elhelyeztünk egy koszorút. Az emlékhelyen egy kis kápolna is áll, szintén emlékekkel, fotókkal.

A második napon is igen elfáradt csoportunk, de töretlenül vártuk a visszaindulás napját, a harmadik napot, hiszen még előttünk állt Beregszász megtekintése. Sajnos idegenvezetőnktől el kellett búcsúznunk, de hálás szívvel köszöntük neki azt a nagy tudást, amit átadott nekünk.

Szálláshelyünkre kb. este 8 órakor értünk vissza, ahol finom vacsorával, majd zenével, tánccal búcsúztunk a szállodától.

3. nap

Ezen a reggelen mindenki gyorsan elkészült, finom reggelit és úti csomagot is kaptunk a visszaindulásra. Ott elbúcsúzott tőlünk a szálloda vezetője, akinek köszönjük a lehetőséget, hogy egy európai színvonalú hotelben tölthettük ezt a néhány napot.

Lelki áldással indultunk el Makkosjánosiból a Hotel Helikon szállodából, hogy utolsóként Beregszászt tekintsük meg idegenvezető segítségével. A főtéren láthattuk a római katolikus templomot, az egykori vármegyeházát, a Királyi Törvényszék épületét, az Úri Kaszinót és a Hősök terét. A református templomban bizonyságtételt hallgathatott csoportunk. Látogatást tettünk a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Főiskola épületében, ahol tájékoztatást kaptunk az ott folyó oktatásról, majd szabadprogram keretében mindenki nézelődhetett a helyi piacon és az üzletekben. Jó hangulatban ültünk be buszunkba, és a beregsurányi határátkelő érintésével délután 3 órakor indultunk vissza ugyanazon az útvonalon Orosházára. Este 9 órakor érkeztünk meg kicsit fáradtan, de élményekkel telve.

Köszönet gépkocsivezetőnknek, aki mindenki számára biztosította a kellemes utazást! Köszönjük a Rákóczi Szövetség támogatását, mellyel hozzájárult nyugdíjasaink utaztatásához és a felejthetetlen élményhez!

LÁZÁR PÁLNÉ és KELLER ERIKA

Ismét „Közös asztal” mellett

Idén a Borsod megyei Encsen volt az országos evangélikus cigánymissziói konferencia. Szállásra egy középiskolai kollégiumban kerültünk, ahová Sárszentlőrincről, Budapestről, Görögszállásról és Szentetornyáról érkeztünk. Mi két autóval voltunk jelen.

A konferencia 2016. augusztus 4-től 7-ig tartott. Vezérfonala a szó volt, azaz: szavainknak milyen hatása van az életünkre. Isten szava miképpen tudja átformálni az életünket?

Két érdekes kiránduláson vehettünk részt. Az első Csenyétére vezetett, Magyarország legszegényebb településére, ahol ezer fő lakik (akik 96%-ban cigányok), és ahol az utóbbi időben beindult az evangélikus cigánymisszió. Igen sok gyermek jár evangélikus hittanra. A felnőttek számára istentiszteleteket tartanak.

Másik kirándulásunk célja Vizsoly volt, ahol a Bibliamúzeumot tekintettük meg. A vizsolyi református templomot néztük meg először, amelynek lemeszelt falai alatt előtünedeznek a restaurált középkori freskók. A szomszédos épületben pedig egy korhű nyomdagépen saját magunk is kinyomtathattunk egy-egy oldalt a 1590-ben megjelent Károli Gáspár-féle Bibliából. Vizsoly a mai napig nevezetes arról, hogy itt látott napvilágot nyomtatott formában az első teljesen magyar nyelvű Biblia. A fordítást irányító gönci lelkipásztorról, Károlyi (Károli) Gáspárról Károlyi-bibliának is nevezik. A fordítás egyik kiemelkedő mérföldköve a magyar nyelvi és irodalmi stílus fejlődésének, és megalapozója irodalmi nyelvünknek. A Károli-biblia kisebb-nagyobb revíziókkal több mint száz kiadást ért meg, és máig a legnépszerűbb bibliafordítás a magyar nyelvterületen.

Vasárnap az encsi evangélikus templomban vettünk részt istentiszteleten. Jövőre talán mi leszünk ennek az eseménynek a házigazdái, hiszen reménység szerint 2017-ben a Közös asztal konferencia Orosházán kerül majd megrendezésre.

LACZKI JÁNOS

Októberi ifjúsági kirándulás

A rákóczitelepi evangélikus közösség gyakran szervez kirándulásokat különböző érdekes helyekre határon innen és túl. Nemcsak egyházi kötődésű helyekre szoktunk ellátogatni, hanem a közeli vagy a távoli múlt egyéb emlékhelyeire is. Ezek az utazások összekovácsolják a közösséget. Egyre többen csatlakoznak hozzánk.

2016. október 1-jén a rákóczitelepi evangélikus gyermek- és ifjúsági csapat Szolnokra kirándult a nemrég megnyílt repülőmúzeumba. Az aznapi útmutatói ige: *„Életem folyton veszélyben van, törvényedről mégsem feledkezem meg”* [Zsolt 119,109] volt. A repülős életforma veszélyei közepette megvalósítható hívő életről szól. Korábban már létezett egy repülőmúzeum a városban, amelyet ingyenesen lehetett látogatni. Most azonban új helyre költözött, a belvárosba, és 21. századi technika csodáin keresztül lehet megismerkedni a repülés világával. Szolnok városa pályázati forrásból tudta kiépíteni ezt a turistacsalogató új múzeumot, amely nemcsak a közelmúlt repülőeszközeit mutatja be, hanem a legmodernebb technikát felhasználva testközelbe hozza a repülést úgy, hogy nem kell felemelkedni a földről. Többek között 4D mozi segítségével ki lehet próbálni az ejtőernyős ugrást és egy MIG–29-es repülést. A repülős szimulátorok valósághűbb élményt kínálnak, mint az otthoni számítógépes játékok. A kisebb gyermekek számára játszótér, a nagyobbaknak akadálypálya áll rendelkezésre. Néhány repülőgépben ki lehet próbálni, hogy milyen szorosak voltak a pilótafülkék. A múzeumban öt órát töltöttünk el, de ez is kevésnek bizonyult, mert nem sikerült mindenkinek mindent kipróbálni. A tárlat pedig egyre csak bővülni fog a múzeum munkatársai szerint.

Többünkben is felmerült, hogy jó lenne, ha Orosházán is épülhetne hasonló létesítmény, amely szabadidős tevékenység hasznos eltöltését segítené az itt lakóknak és a turistáknak. Napunkat a szolnoki halfesztivál megtekintésével zártuk, a gyermekek és fiatalok, valamint a felnőtt kísérők élményekkel gazdagodva térhettek haza.

Az utazásokat a résztvevők és más segítők támogatásával tudjuk megvalósítani. A 24 fős kis csapatunkkal tartott Antal László a Magyar Tartalékosok Országos Szövetségének orosházi elnöke is. A gyermekek és fiatalok alig várják a következő közösségi alkalmakat és kirándulásokat.

LACZKI JÁNOS

Mit tehet az ember, ha gyülekezeti nővér?

Nem is olyan kis dolog ez. Sok-sok kérdés és feladat. Kell hozzá egy alapképzettség, szakmai etika, kompetencia, egy működési terület, egy közösség, melyért felelős, és ezen belül olyan helyzetek, esetek, melyekben dolga lehet a szóban forgó személynek.

Az esetek pedig jönnek, és egyre csak jönnek. A feladat az, hogy ezekre a betöltendő helyekre kell gyors megoldásokat találni.

A legtöbb eset nem átlagos. „Nem fér bele” valamiért a szokványos ellátási módokba, rendhagyó. Gyakran improvizálni kell. Áthidalni, kapcsolatokat építeni rövid időn belül. Többnyire kevés idő adatik az eset „felvételére” is, a belemélyedésre.

Van, hogy a nővér egyedül fut segíteni vagy felmérni a helyzetet, aztán megoldásokat dolgoz ki.

Van, hogy segítőket, csoportokat szervez a feladat megoldására.

Van, hogy társszervekkel együttműködve születhet megoldás.

Van, hogy áttesz egy táska valamit egyik helyről a másikra.

Van, hogy csak annyit tehet, hogy megfogja valakinek a kezét.

Van, hogy ő is segítségre szorul.

A mögöttünk hagyott félév is tele volt lehetőségekkel: számtalan személy körüli gondozás, elsősegély, mediációs közbelépés, a betegmozgató csoport kétkezi és gépkocsis szolgálata, segítő beszélgetés, szociális krízisben nyújtott támogatás jellemzi ezt az időszakot is.

A gyülekezeti nővér, bár egyelőre még egyedi valaki, de egyedül nem tud létezni és dolgozni. Létfeltétele a gyülekezet, illetve a lakóhely földrajzi területe és a folyamatosan bővülő kérésekhez munkatársakat, segítőket keres.

Ő is segítségre szorul. Mit tehet? Segítséget keres. Tehát kerestetnek:

– társaik gondjai iránt fogékony emberek, otthoni ápolásra, látogatásra.

– a betegmozgató csoportba új, erős, tettre kész tagok (jó, ha van jogosítványuk).

– még működőképes háztartási eszközök, kisgépek.

– tartós élelmiszerek, némi édesség (nagyon közeleg a karácsony).

– információk, hogy ki az, aki még egymaga van betegségével, fájdalmaival, gondjaival.

– ötletek és egy hátizsáknyi szeretet.

A felajánlásokat ide kéretik eljuttatni: Orosházi Evangélikus Egyházközség gyülekezeti nővére. Köszönettel:

SZÖLLŐSINÉ KASSAI JUDIT

HALLHATÓ IGE

Vasárnapi istentiszteleteink igehirdetéseit a kedves testvérek hétről hétre meghallgathatják az interneten is, a következő honlapcímen: **oroshaza.lutheran.hu** *Igehirdetéseink 2008. augusztus 31. óta mindig felkerülnek a világhálóra, így rendszeres a közkinccsé tételük. Isten áldása legyen minden alkalmon, ahol az Ő igéje hangzik. Hisszük a prófétai tanítást, hogy:* „…az én igém is, amely számból kijön: nem tér vissza hozzám üresen, hanem véghezviszi, amit akarok, eléri célját, amiért küldtem.” *[Ézs 55,11]*

Diakóniai beszámoló

„Légy velünk hűségeddel, Megtartó Úristen, Adj erőt, hogy megálljunk Mindvégig a hitben!" [EÉ 277,6]

Ennek az éneknek a sorai jártak naphosszat a fejemben, mikor a nyári szünet utáni első összejövetelre készültem. Közben vártam, hányan hallják meg a hívó szót és jönnek el az alkalomra. Szép számban voltak, akik vágytak az ige szavára és a szeretetteljes együttlétre. Az áhítatot Ördög Endre igazgatólelkész úr *„… ahol az Úr lelke, ott a szabadság"* [2Kor 3,17] ige alapján tartotta meg. Mindannyiunk számára elgondolkodtató és mélyen szívhez szóló volt az igehirdetés.

Az áhítat után a diakónia napja alkalmából Lázárné Marika virággal köszöntötte és köszönte meg Csécsei Pálné Julika áldozatos és Isten kegyelméből végzett eredményes munkáját. Julika és lelkes segítőtársai vállalták a szociális otthonok istentiszteleteinek megszervezését, ezek nyáron is folyamatosan meg voltak tartva. Szinte családtagként gondoskodnak az ottlakókról. Ötletes, apró ajándékokkal kedveskednek, szerető jelenlétükkel örömöt szereznek mindenkinek. Mindannyian gratuláltunk Julikának és társainak, kértük, hogy továbbra is folytassák gondoskodó és eredményes munkájukat.

A köszöntés után kis vendéglátást szerveztünk, előkerültek a sütemények és a tea. A beszélgetés más irányba indult tovább. Felidéztük a közelmúltban együtt töltött alkalmakat. Visszagondoltunk a Kiskőrösön megrendezésre került kerületi missziói napra. Ott találkoztunk néhány ismerőssel, akik évekkel ezelőtt jártak meghívásunkra Orosházán. Lelkileg feltöltődve, de fizikailag fáradtan érkeztünk haza.

Mindannyiunkban elevenen él a nagyváradi kirándulás emléke, melyet a Fénysugár Nyugdíjas Egyesület szervezett, de mi, a diakónia tagjai is részt vettünk rajta. Május 10-én reggel busszal indultunk Orosházáról. Nagyváradra érve először a székesegyház épületét tekintettük meg. Csodálattal néztük az impozáns templomot, és az előtte álló Szent László-szobrot. Az ajtón belépve szinte földbe gyökerezett a lábunk, ugyanis az egész épületet elárasztó csodálatos orgonamuzsika fogadott bennünket. Mintha ez a látogatáshoz járó adomány lett volna. Míg végigjártuk a templomot, szólt a csodás zene, mely szívet-lelket gyönyörködtető élmény, és egyúttal külön ajándék is volt számunkra. Később tudtuk meg, hogy zenei fesztivál van a településen, és a művésznő már az esti fellépésre gyakorolt. A hallott zene áthatotta az egész napunkat és végigkísért bennünket gondolatainkban. Megnézhettük a kincstárat, benne a csodálatos és hihetetlen értékű ereklyéket, muzeális értékeket, melyeket ott őriznek. Tovább haladva a városháza impozáns tornya kínált látnivalót. Többen fel is mentek, mert onnan belátható az egész város. Végül a vár megtekintése következett: Szent László és „számos magyar koronás fő végső nyughelyéül szolgált" – írják a prospektusok. Sok-sok élménnyel gazdagodva, fáradtan, de jó érzéssel léptük át este a magyar határt. Itt ragadom meg az alkalmat, hogy köszönetet mondjak a szervezőknek: Lázárné Marikának és dr. Rusznák Jolánnak, hogy ezen a csodás úton részt vehettem.

Újabb lelki feltöltődést jelentő esemény kapcsán kezdtük szervezni a jelentkezést, az utazást: október 8. az országos evangelizáció időpontja Budapesten a Deák téri evangélikus templomban. Autóbusz indult a helyszínre, így többek számára könnyen elérhető volt ez az egyházi alkalom. Az egész napos együttlét csodálatos lelki békét és erőt adott a hétköznapokhoz.

Jó érzés volt felidézni az elmúlt élményeket, de mi már előre is tekintünk. Továbbra is járunk látogatni, mint eddig. Igyekszünk szeretettel, jó szóval, egy-egy igés lappal kedveskedni, és jelen lenni az idős egyedül élők életében. Egymás sorsa iránt is gondoskodó együttérzéssel telnek együttléteink. Az Útmutatóban talált idézettel zárom soraimat: „Fogjuk hát meg Isten kezét, hogy tovább vezessen minket, nehogy végül valaki elveszítse az utat, vagy önmagát."

KOVÁCS TIBORNÉ

Őszi alkalmak a leánygyülekezetekben

Heti rendszerességgel tervezett alkalmak:

- vasárnap 8.30-kor istentisztelet Szentetornyán;
- vasárnap 10 órakor istentisztelet Rákóczitelepen;
- vasárnap 14 órakor istentisztelet Kardoskúton (kivéve a hónap első vasárnapját, amikor református istentisztelet van);
- csütörtökön 16 órától konfirmációs óra Rákóczitelepen, a gyülekezeti teremben rákóczitelepi és szentetornyai fiatalok számára;
- csütörtökön 17 órától ifjúsági óra Rákóczitelepen, a gyülekezeti teremben rákóczitelepi fiatalok számára
- pénteken 16 órától ifjúsági óra Rákóczitelepen, a gyülekezeti teremben szentetornyai fiatalok számára.

Kétheti rendszerességgel tervezett alkalmak:

- hétfőn 17 órakor házi bibliaóra kardoskúti családoknál (Máté evangéliuma);
- kedden 17 órakor házi bibliaóra Gyökeresben, a Petrilla családnál (C.H. Mackhintos: Elmélkedések Mózes 4. 5. könyvéről);
- kedden 17 órakor házi bibliaóra Szentetornyán, Szabó Józsefné presbitertestvérünknél (Zsoltárok könyve)

Havi rendszerességgel tervezett alkalmak:

- szerdán 17 órakor szülői bibliaóra Rákóczitelepen, a gyülekezeti teremben.

A Lelki Támogató Közösség

Szeptember 12-én csodálkozhattunk rá, hogy a gyászfeldolgozó csoport utódszervezete, a Lelki Támogató Közösség harmadik – bár a kezdő évet is belevéve negyedik – évét kezdte meg. Örültünk egymásnak és annak, hogy egyszerűen nem tudjuk és nem is akarjuk abbahagyni.

Az új munkaév azonban tartogatott némi újdonságot és meglepetést. A foglalkozásokat vezető lelkész, Ihász Beatrix tiszteletes asszony örömteli családi események miatt a munkaév első felében (márciusig) nem tud bekapcsolódni a munkába.

Tagjaink ijedten néztek egymásra. Most akkor mi lesz? Ki vezet majd bennünket? Mi lesz a programokkal? Hogyan is lesz tovább? Ugye, nem hagyjuk abba?

A hirtelen új helyzetben elsőként felelevenítettük és megerősítettük önmagunk definícióját: az a dolgunk, hogy olyan keresztyén, ökumenikus, önsegítő, örömben-bánatban, veszteségben, sikerben lelkileg támogató közösség legyünk, mely a csoportbölcsesség felhasználásával, tapasztalataival szolgál hasonló gondokkal és kérdésekkel küzdő társaiknak. De hogyan csináljuk?

Ahol a legnagyobb a szükség, ott közel a segítség: az egymás támogatására született csoport tagjai hoztak magukkal több olyan közös megbeszélésre érdemes témát, ami foglalkoztatja őket, kérdés lehet másoknak is, és lelki épülésünket szolgálhatja. Megállapodtunk, hogy erre az átmeneti időszakra hogyan szervezzük meg az életünket, közösségünk gyakorlati és lelki vezetését. Döntés született, hogy eddigi szokásunkhoz híven ökumenikus alapon felkért lelkipásztorok lesznek eseti gazdái egybegyűlt mindnyájunknak.

Van egy munkaidőszaki mottónk és találtunk egy nagyon szép vezérigét (Fil 4,8 alapján). Kaptunk egy, a feladatunkat, ökumenikus egybetartozásunkat kifejező éneket is (Evangélikus Énekeskönyv 444, melynek 4–5. szakasza minden összejövetelen – közös énekléssel – elhangzik).

Végül megszületett a közel féléves program, amelyet ezennel szeretettel teszünk közzé. Szeretettel hívunk és várunk mindenkit!

SZÖLLŐSINÉ KASSAI JUDIT

2016. őszi–2017. tavaszi programtervezet

Mottó: Segítsük egymást az Úrhoz való menetelésben! (Fil 4,8 alapján)

Az összejövetelek minden hónap második hétfőjén, 18 órakor kezdődnek egyházközségünk gyülekezeti termében.

- ***Szeptember 12.***
  Az elkövetkező időszak teendőinek megbeszélése. Levezető: Szöllősiné Kassai Judit
- ***Október 10.***
  Figyeljünk az Igére, figyeljünk egymásra! Előadó: Nikodém Noémi baptista gyülekezetvezető.
- ***November 14.***
  Filmvetítés: Jákob (olasz filmdráma, 1994, 90 perc)
- *December 12.*
  Cselekedeteink a közelgő ünnep tükrében. Teréz anya szentté avatásának jelentősége. Előadó: Iványi László római katolikus plébános
- ***Január 9.***
  A reformáció 500. jubileuma. Luther Márton és a reformáció. Előadó: Ördög Endre evangélikus igazgatólelkész
- ***Február 13.***
  Hitünk, az egyház kifelé nyitása, az ökuménia. Előadó: Szalkay Róbert református lelkész
- ***Március 13.***
  A kereszténység összetartozása, felekezeti, vallási egybetartozás vagy széthúzás. A valóságos támogatás. (Előadó: később kerül nevesítésre)

Az április 10-ei, május 8-ai és június 12-ei program később lesz rögzítve.

... és újra hálaadás!

Annyira szeretem, ha a jó dolgok megismétlődnek! Ráadásul egyre jobban és sikeresebben. Október 9-én ebben az évben is hálaadási díszbe öltözött a templomunk. Almák, körték, befőttek, kedves gyerekrajzok, szépséges dekorációk töltötték be Isten házát.

Újra sikerült, megint összejött több mázsányi szeretet! Megint sikerült, megint adhattunk élelmiszertámogatást közel ötven családnak, juttattunk gyümölcsöt az idősek ebédje mellé, és töltöttük meg az éléskamrát!

Érkeztek a gondosan megrakott kosarak, a zsákokból krumpli, káposzta és hagyma került ki, a templom legfigyelemreméltóbb helyeiről sárga kukoricacsövek kandikáltak elő. Kicsik és nagyok összefogása gyűjtötte össze és osztotta el újra szeretetből, szeretettel ezt a sok finomságot.

Köszönet minden almáért, szőlőért, lisztért és cukorért, minden címért, szervezési és szállítási munkáért! Minden eljutott kézből kézbe, szívtől szívig. Sose legyen másként!

SZÖLLŐSINÉ KASSAI JUDIT

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

„... kegyelemből van üdvösségetek a hit által, és ez nem tőletek van: Isten ajándéka ez...” [Ef 2,8]

Részlet Szigethy Szilárd iskolalelkész 2016–2017. évi munkatervéből

Tanévünk belenyúlik a reformáció 500. évfordulójába. A tanév igéjének választott páli üzenet által homloktérbe kívánom állítani evangélikus hitünk legfontosabb kincsét: Isten ajándékozó szeretetét. Továbbá tanárok és diákok gondolataiba elvetni – mint jó magot – az üdvösség kincsét. Ez mára olyannyira kikopott nemcsak a szókincsünkből – és még inkább az emberek életéből, látóteréből –, hogy egészen hasonlóan értetlenkedő fülekre talál, mint az evangelizáció hajnalán, Pál szolgálata idején. A csak földi dolgokért küzdő, csak magában bízni akaró emberek számára életújító üzenete van az igének: Istenben bízzunk, mert Ő örök életre szóló kincsekkel akar megajándékozni minket.

Ennek az örömhírnek az átadása nehéz feladatnak ígérkezik. Hiszen a legtöbb ember mit sem törődik Istennel, Bibliával, üdvösséggel. Amint nehéz fába vágja a fejszéjét ma mindenki, aki úgy akar államilag is elismert közoktatást végezni, hogy közben keresztyén küldetéséről hitelesen és érthetően bizonyságot akar tenni. Mert hazánkban emberemlékezet óta nem volt akkora közöny a keresztyén hit iránt, mint napjainkban. Még a rendszerváltás előtti évtizedekben is többet foglalkoztak vele az emberek: volt, aki érte, volt, aki ellene munkálkodott. De legalább mindkét oldalról értékelték annyira, hogy annak súlyt és erőt tulajdonítottak. Mára az általam ismert legtöbb ember azt gondolja a hitről, hogy az drága órát, órákat akar ellopni a hétvégi szabadidőből, vagy épp a jól fizető hétvégi munkából. A legtöbben olyan felesleges, értelmetlen dolognak tartják az egyéni, iskolai vagy gyülekezeti hit megélését, amiből nem lehet kenyeret venni, amiből semmi haszna se gyereknek, se felnőttnek.

Hála Istennek, van ellenpélda, így iskolánk és gyülekezetünk több alkalma bizonyság erre, s vannak elkötelezett tanárok, szülők és diákok Orosházán. Jubileumi tanévünk óriási küldetése lehet az, hogy ez a Krisztust ismerő, elkötelezett csapat ne maradjon parányi kisebbség, hanem sokak találjanak rá a Pál apostol által is meghirdetett, Luther által újra felfedezett megváltó Jézusra. A tanév hangsúlyos küldetésének tartom ezt.

Újabb emléktábla a gimnázium falán

Néhány hónappal ezelőtt, amikor dr. Fehér Dezső meglátogatta az iskolát, hangzott el a kívánság: legyen itt egy emléktábla feleségének, dr. Ravasz Magdának, aki az Orosházi Evangélikus Gimnáziumban tanult és érettségizett 1948-ban. Örömmel támogattam a kérést két ok miatt is.

Az egyik az, hogy a dr. Ravasz Magda által is alapított Ravasz Antal Alapítvány megléte óta több mint 2 millió forinttal támogatta a diákokat. A másik ok pedig az a szeretet és tisztelet, amellyel Magdika és osztálytársai emlékeztek egykori iskolájukra és tanáraikra. Ebből a szeretetből és tiszteletből nekünk is jócskán jutott, holott csak annyi az érdemünk, hogy az Orosházán újrainduló evangélikus iskolában, gimnáziumban végezzük hivatásunkat. *Orosháza* és *evangélikus*: ez a két szó a meghatározó. A szülőföld, a szűkebb haza szeretete és az iskolán keresztül az evangélikus egyházhoz való kötődés. Ennek a kötődésnek számtalan jelét tapasztalhattuk meg, jómagam személyesen is minden alkalommal, amikor dr. Ravasz Magda az iskolánkba látogatott, ami annak az iskolának a helyén épült, ahol egykor ő is tanult.

Az emléktábla 2016. szeptember 30-án került az iskola falára. Avatásán a családtagokon kívül Ördög Endre igazgatólelkész, Szigethy Szilárd iskolalelkész, továbbá az iskola végzős diákjai voltak jelen. Dr. Ravasz Magdára életútjának felidézésével Koszorús Oszkár helytörténész emlékezett:

A mindig segítőkész, jószívű, udvarias, barátságos és jóindulatú dr. Fehér Dezsőné dr. Ravasz Magda biokémikus, tanár, egyetemi adjunktus, kandidátus emléktáblájának avatására gyülekeztünk össze. Ravasz Magdát iskolánk jogelődjéhez, az egykori evangélikus gimnáziumhoz az itt eltöltött felejthetetlen diákévek és az érettségi kötik. Ugyanakkor egy másik kitörölhetetlen kapocsról is szólnom kell. Az elsősorban általa életre hívott Ravasz Antal Alapítványról, ami édesapja emlékét hivatott megőrizni. Nyugodt szívvel kijelenthetem, dr. Ravasz Magda igen sokat tett a több évtized után újra elindult evangélikus gimnáziumért, ezért az iskoláért.

Tisztelettel köszöntöm kedves vendégeinket, dr. Fehér Dezső urat, dr. Ravasz Magda férjét, Ravasz László urat, dr. Ravasz Magda öccsét és feleségét, Charlynt, a Fehér család minden jelenlévő tagját. Köszöntöm Ördög Endre igazgatólelkész urat, Szigethy Szilárd iskolalelkész urat, Fehér Borbála igazgató asszonyt, a Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium tanárait, a tanítókat, az iskola minden növendékét. Köszönöm a felkérést, hogy most, az emléktábla avatásakor röviden szóljak dr. Fehér Dezsőné dr. Ravasz Magda életpályájáról, kivételes emberi tulajdonságairól.

A Ravasz Antal Alapítvány 1994-es életre hívásakor dr. Ravasz Magda és a Hawaii-szigeteken élő László öccse, valamint Magda férje, az őt mindenben támogató dr. Fehér Dezső állatorvos, cím- ☞

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

zetes egyetemi tanár, kandidátus letettek 100 000 forint készpénzt, továbbá felajánlották a részleges kárpótlásként visszakapott 38 katasztrális hold földjük évenkénti hozadékát.

Mi, akik személyesen ismertük a munkájára igényes dr. Ravasz Magdát, megtapasztalhattuk őszinteségét, kedvességét, figyelmességét, tisztán szólásának becsületét. Igazi egyéniség volt.

Családjának legrégebbi ismert felmenője 1744-ben, az Orosházát alapító ősökkel érkezett településünkre. Horváth András első lelkészünk (ő volt az a Horváth pap, akiről utcát is elneveztek) a városalapító nyolc „fő ügyvivő" között említi Ravasz György nevét, dr. Fehér Dezső pedig az ideérkezőket vezető Dénes Sándor tanító anyai ági leszármazottja. Így tehát mindkettőjüknek erős kötődése volt, illetve van Orosházához.

A Ravasz és Fehér família igen sok értékes fotóval illusztrált történetét – közel 200 oldalas könyvben – ők ketten írták meg, ami 2008-ban látott napvilágot.

Dr. Ravasz Magda édesapja, Ravasz Antal mérnök, mintagazda és országgyűlési képviselő, édesanyja az aradi származású Heitz Julianna, aki anyai ágon az orosházi, úgynevezett „Úri" Horváth családból származott. Magda édesapja az 1940-es évek elejétől mint gépészmérnök a fővárosban, a Ganz–MÁVAG-ban teljesített szolgálatot. Magda Budán járta az elemi iskola első négy évfolyamát, majd szintén ugyanott, a budai Szilágyi Erzsébet Gimnáziumban végzett négy osztályt.

És akkor közbejött a rettenetes II. világháború. A borzalmakat átélve visszszajött Orosházára, ahol iskolánk jogelődjében, a Csizmadia György igazgató által vezetett evangélikus gimnázium V. osztályában folytatta tanulmányait, az 1944/45-ös tanévben. Osztályfőnöke egy kivételes személyiség, Frenyó László tanár úr volt. Az iskola évkönyveiből figyelemmel kísérhetjük pályáját. Tanárai közül példaképének tartotta Bor Pált (ugyanitt elhelyezett emléktáblájának avatásakor dr. Ravasz Magda méltatta munkásságát), nagyon tisztelte Péterfia Zoltánt, dr. Tömböly Jánost. Az Elek László tanár úr által vezetett angolkör titkára volt éveken át. Kitűnő angol és német nyelvtudásának nagy hasznát vette a későbbiekben, külföldi utazásai során. (Nem csak zárójelben mondom, találkozott Erzsébet királynővel is!) Kara Mihály tanár úr osztályában az 1947/1948-as tanévben érettségizett kitűnő eredménnyel. Olyan jelességek jártak vele egy osztályba, mint Adamkovics János, Csernók Lajos, Héjas Endre, Jankó Béla, Szokolay Károly, vagy a több ízben kémiai Nobel-díjra felterjesztett akadémikus, Gyarmati István. Az iskolák államosítása előtt az ő osztályuk volt az utolsó, amelyik a régi evangélikus gimnáziumban érettségizett.

Visszatért a fővárosba, beiratkozott az Eötvös Loránd Tudományegyetemre, ahol 1952-ben kémia–fizika szakos tanári diplomát szerzett. Még egyetemista korában, 1951-ben férjhez ment dr. Fehér Dezső állatorvoshoz, akivel 58 évig, 2009-es haláláig, egyetértésben és szeretetben éltek együtt.

Vessünk egy pillantást gazdag életpályájára!

1952-től a budapesti Than Károly Vegyipari Technikumba kapott kinevezést, ahol közel két évtizeden át tanított kémiát és vezetett laboratóriumi gyakorlatokat. Munkáját a legnagyobb felelősséggel végezte. Szervetlen kémia *címmel tankönyvet írt, valamint* Laboratóriumi gyakorlatok *címmel is kiadott egy tankönyvet a szakközépiskolák számára.*

1971-től a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem kémia tanszékén dolgozott adjunktusként, majd tudományos főmunkatársként. Céltudatos volt, türelmes és igazságos. Jó kommunikációs készséggel rendelkezett, jó humorérzéke volt. Mindig odafigyelt tanítványaira, kollégáira.

1975-ben a Kertészeti Egyetem rektora és a kar dékánja a kertészeti kémia szaktudományból summa cum laude minősítéssel doktorrá avatta. Kutatási területe a növények mikroelem-ellátása, illetve -forgalma, különös tekintettel a titán mikroelemre. Magas szintű kémiai ismereteit építette be a biológiai tudományba. Társszerzőként részt vett egyetemi tankönyvek írásában is. Kutatási eredményei ezenkívül több népszerű és tudományos publikációban láttak napvilágot, előadásokat tartott hazai és külföldi konferenciákon.

Négy magyar, illetve nemzetközi szabadalma van, 1982-ben a „Kiváló Feltaláló" kitüntetés arany fokozatát nyerte el, majd 1984-ben megkapta a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi miniszter különdíját. 1987-ben kandidátusi tudományos fokozatot szerzett. Komoly szakmai elismerést jelentett számára, hogy tagja, majd titkára volt a Magyar Tudományos Akadémia Élelmiszertudományi Komplex Bizottsága mikroelem munkacsoportjának.

Orosháza városával, szülőhelyével folyamatosan kapcsolatban állt. A Városi Képtárnak adományoztak egy Ravasz Magdát ábrázoló nagyobb méretű, igen találó portrét, amely az orosházi származású Kossuth-díjas festő, Csáki–Maronyák József alkotása. Majd halála után férje szintén a városnak adományozta a dr. Ravasz Magdát ábrázoló bronz fejszobrot, amit Tóth Béla szobrászművész mintázott.

Mint említettem, az újból megindult Orosházi Evangélikus Gimnáziumban létrehozták a Ravasz Antal Alapítványt azzal a céllal, hogy a szegény sorsú evangélikus tanulóknak ösztöndíjat adjanak, valamint hozzájáruljanak a gimnázium felszerelésének bővítéséhez, korszerűsítéséhez.

Az alapítás utáni első két évben a Táncsics Mihály Gimnáziumba járó egyházi tagozatos tanulók kaptak ösztöndíjat, majd az evangélikus gimnázium újraindításának engedélyezése után a fokozatosan feljövő osztályok arra érdemes tanulói részesültek juttatásban. 1998-ban az alapítvány névadója, Ravasz Antal születésének 100. évfordulójára kiírt irodalmi pályázat győztese is pénzjutalmat kapott, ahogy olvassuk dr. Ravasz Magda írásában, ami a Visszapillantó tükör *című iskolai jubile-*

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

umi kiadványban látott napvilágot, majd megjelent az iskola egyik évkönyvében is.

Az alapítványt vezető öttagú kuratórium – amelynek haláláig dr. Fehér Dezsőné dr. Ravasz Magda volt az elnöke – úgy határozott, hogy a mindenkor rendelkezésre álló ösztöndíj összegének ismeretében a gimnáziumi osztályok legjobb és szociális szempontból is rászoruló tanulói részesüljenek ösztöndíjban, illetve a legkiválóbb érettségizők kapjanak megfelelő összegű jutalmat egyetemi tanulmányaik megkezdéséhez. A Ravasz Antal Alapítvány ma is él. 2004 óta ebből a pénzből az evangélikus gimnázium 46 tanulója kapott eddig ösztöndíjat, összességében 2 millió 150 ezer forintot.

Egy másik kapocs egyházközségünkkel: nemcsak rendszeresen olvasták, hanem férjével együtt anyagilag is támogatták Orosházi Harangszó *című lapunkat.*

Férje, aki 1971–1991-ig a nemzetközi mércével mérten is jelentős Magyar Lóversenyvállalat igazgatója volt, mondta egy interjúban: „A mi életünket a szeretet hatja át. Nálunk szabad a véleménynyilvánítás. A jó házassághoz a szerelem/szeretet mellett hozzátartozik, hogy nem sértjük meg egymást, és tudjunk bocsánatot kérni, ha hibázunk. Vallásos neveltetésünknek köszönhetően erkölcsiségünk azonos. Ilyen asszony mellett csak boldog és szép élete lehet egy férfinek. Az enyém ilyen."

Megállapíthatom: a szív, a tudás, a lelki béke, az empatikus készség és a mély érzelem együttesen jellemezte dr. Ravasz Magdát.

Hirdesse és őrizze ez az emléktábla dr. Fehér Dezsőné dr. Ravasz Magda tudósi és emberi nagyságát! Hajtsunk fejet előtte! Áldott legyen emléke!

FEHÉR BORBÁLA
intézményvezető

Pompeji

Élet és halál a Vezúv árnyékában

2016. szeptember 16-án délután – a havonta megrendezésre kerülő tehetségdélutánok nyitó alkalmaként – a szegedi Móra Ferenc Múzeum meglátogatására, interaktív közös ismeretszerzésre indultak iskolánk pedagógusai, diákjai, sőt még egy szülő is.

Jó hangulatú közös alkalmunkat a fő attrakció *Pompeji – Élet és halál a Vezúv árnyékában* időszaki kiállítás tárlatvezetővel kísért meglátogatásával kezdtük. Élménypedagógia módszerével sok új ismerethez juthattunk.

E kiállítás megrendezése maga Móra Ferenc egykori álmának megvalósulása volt. A tárlat törzsanyaga – közel 120 tárgy – a pompeji feltárási anyagát őrző Nápolyi Régészeti Múzeumból érkezett. A kiállítás egyediségét, különlegességét az adta, hogy a pompeji ásatás tárgyaiból kiállítás eddig nemhogy Magyarországon, de még Közép-Kelet Európában sem került bemutatásra, így Szeged adott otthont először ennek a páratlan értékű kollekciónak.

Pontosan ez adta az ötletet, hogy e kiállítás közös megtekintésével kezdjük a tehetségdélutánok sorát, melyet e hónapban iskolánk készségfejlesztő játékaival való tanár-diák közös játékdélután követ.

A fő időszaki kiállítás mellett a következők megtekintésére nyílt még lehetőségünk a múzeumban: olimpiatörténeti kamarakiállítás, melyen megismerhettük az olimpiák magyar aranyérmeseinek nevét a kezdetektől egészen 2012-ig. Kiállítottak több relikviát is: a Kovács „Koko" István által aláírt bokszkesztyűt, Papp László autogramját, illetve azt a fémfáklyát, mellyel 1936-ban vitték az olimpiai lángot. A kiállítás képeslapokon, plakátokon, kitűzőkön, autogramkártyákon, olimpiai belépőjegyeken keresztül szemléltette az újkori olimpiák elmúlt százharminc évét. A tárlaton látható volt Vajda Attila pekingi aranyérme, melyet kenu egyesben szerzett 2008-ban, illetve 2004-es athéni bronzérme is.

Különleges irodalmi csemegével is szolgált számunkra a múzeum a *Bolygón innen, Földön túl – A kis herceg* című kiállításával, ahol láthatóak voltak a könyvhöz készült legendás illusztrációk, valamint bemutatták az író egyik kedvenc télikabátját is, melyet a II. világháború elején használt. A különleges látványvilág és az egyedi installációs megoldások főként a gyerekeknek, a falakon látható örökérvényű idézetek pedig leginkább a felnőtteknek szóltak, így mindannyian kikapcsolódhattunk bolygón innen, Földön túl.

A történelem iránt mélyebben érdeklődők csoportja megnézte még a *Minden, ami arany* című látványtár egyik fő egységét, melyet a régészeti aranyak képeznek. Valamennyi darab egyedi, művészi megformálású, az adott korszak mesterembereinek magas szintű kézműves tudásáról és esztétikai ízléséről tanúskodik. A látványtár egyik legfontosabb kincse a hun nagyszéksósi aranylelet, mely Bálint Mátyás gazda szőlőjéből került elő 1926-ban Nagyszéksós-pusztán, és amelyet Móra Ferenc, a szegedi múzeum akkori igazgatója tárt fel.

A természettudomány iránt érdeklődőknek pedig a *Csak egy Földünk van* természettudományos kiállítás nyújtott hasznos ismereteket, melynek főbb egységei: kőzet- és ásványtár, herbárium, őslénytani gyűjtemény, puhatestű (Mollusca) anyag, hal- és halcsontváz-gyűjtemény, hüllő- és kétéltű (herpetológiai) anyag, madár- és emlősgyűjtemény, fészekgyűjtemény, vízipoloska-gyűjtemény, lepkegyűjtemény, bogárgyűjtemény. Mindezek után még maradt idő egy közös fagyizásra is, mely közben megoszthattuk egymással élményeinket.

CELUSKÁNÉ CSEPREGI ALÍCIA
tehetségsegítő tanár

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

Nemzetközi diákvezetői konferencia

Az idei évben 18. alkalommal rendezte meg a keresztény iskolákat összefogó szervezet, az ACSI (Association of Christian Schools International) a szokásos diákvezetői konferenciáját, melyre 330 résztvevő érkezett 16 ország 36 iskolájából. A Székács Evangélikus Iskolából 5 diákot kísértem el, egy volt diákunk pedig segítőként tevékenykedett.

Amint azt a tájékoztatófüzetben is olvashattuk, a jelenlétünk megtiszteltetés, kiváltság és felelősség. Isten egy különleges céllal hívott el bennünket a Balaton partjára, Zánkára. Ez a konferencia is azt a célt szolgálta, hogy Isten teljesíteni tudja a tervét a mi életünkben.

2016. szeptember 28-án a kora délutáni órákban izgatottan érkeztünk meg a gyermeküdülő főépületébe. Kísérőtanárként és korábbi résztvevőként tudtam, hogy mi vár ránk, a diákjaimat igyekeztem felkészíteni. Azt a hangulatot és azt az érzést azonban csak hozzávetőlegesen lehet leírni, amit a több száz résztvevő együttes dicsőítő éneklése, a közös játék, a meghitt beszélgetések, az Istennel való találkozások jelentenek a fiatalok szívében és lelkében.

Minden évben egy ige alkotja a konferencia vezérfonalát. Az idei alkalomra választott ige János evangéliumából került a résztvevők lelkére: *„Ha tehát megmostam a ti lábatokat, én, az Úr és a Mester, nektek is meg kell mosnotok egymás lábát."* [Jn 13,4] A konferencia előadója az Amerikai Egyesült Államokból érkezett Bill Stevens volt, aki 38 évnyi tapasztalatot gyűjtött a keresztény oktatásban. Emellett ő volt az, aki a magyarországi diákvezetői konferenciát 1999-ben megálmodta. A 3 nap alatt 5 előadást tartott a résztvevőknek, melyek során megfogalmazta a jó keresztény vezető jellemét, helyzetét és eszközeit, valamint a vezetés legnagyszerűbb módját. Néhány mondat az előadásokból:

– „Mindenkiben vannak eszközök és ajándékok, melyeket Isten utasítása alapján kell használnia, hogy beteljesedjen az Ő akarata."
– „Milliónyi módja van, ahogyan másokat szolgálhatunk."
– „Amennyiben hálás vagy a kis dolgokért, Isten többet fog neked adni, hogy legyen hited a nagy dolgokban."
– „Hirdesd az evangéliumot az egész világban; ha szükséges, használj szavakat!"
– „Szeretet nélkül a vezetés semmi. A keresztény vezetés magában foglalja az alázatosságot, a kegyelmet és a szeretetteljes szolgálatot."
– „Szeresd az Urat teljes szíveddel és lelkeddel és elméddel és erőddel!"

Az előadások után a diákok elvonultak kisebb csoportokba, ahol megbeszélhették az elhangzottakat – azt, ami éppen foglalkoztatta őket. A beszélgetések során megismerhették egymás kultúráját, hitét.

ACSI
STRONGER TOGETHER
Association of Christian Schools International

Mindemellett három alkalommal műhelymunkára is sor került, melyre a résztvevők előzetesen jelentkezhettek, érdeklődésüknek megfelelően. A műhelymunkák ebben az évben négy területet foglaltak magukba: 1.) önismeret, 2.) kapcsolatépítés, 3.) embereket vezetni, 4.) az eredmények megvalósítása.

A kísérőtanárok számára is szerveződtek beszélgetőcsoportok, mi is megismerkedtünk más kultúrákkal, népekkel, kollégákkal. Az egyik beszélgetés alkalmával egy ukrán tanárnő ült mellém, akinek a konferencia végén bevallottam, hogy milyen mély benyomással volt rám mindaz, amit korábban mondott. Elmesélte, hogy egy magyarlakta faluban él a családjával Ukrajnában. Az ottani helyzet ellenére boldog, mert úgy érzi, megtalálta a helyét, „ahová Isten állította és ahol világítania kell". Ott és akkor úgy éreztem, ez a mondat nekem szólt Istentől. Ezt a tanévet azzal az érzéssel kezdtem, hogy jó helyen vagyok és jól érzem magam. A konferencia alatt és után ez az érzés megerősödött bennem.

Egy korábbi előadás is megismétlődött, ami szintén megerősítésként szolgált Istenben való hitemben. Ken Rudolph tartott nekünk egy műhelyfoglalkozást, amely során tíz pontban emlékeztetett bennünket mint szándékos „világmegváltókat", hogy kitartóan végezzük a munkánkat.

A következőkről tett említést:

1.) Nem minden nap egy Karmelhegy napja.
2.) Minden imádkozás hatékony, még ha nem is úgy gondoljuk.
3.) Minden lelki győzelem érzelmileg és fizikailag kimerítő.
4.) Minden kritikus szó megsért és meggyengít.
5.) Minden hívőnek szüksége van Krisztus testére.
6.) Minden szolgának „lehet elege" valamiből.
7.) Minden testnek szüksége van feltöltődésre, felüdülésre.
8.) Nem minden ösztönző esemény olyan nagyszerű, mint Isten szavainak suttogása.
9.) Mindenki követ el hibákat, ami nem szükségszerűen jelzi az alkalmatlanságát.
10.) Rendszerint Isten minden szolgájának van egy mentoráló tanára.

Szeretettel ajánlom mindenkinek átgondolásra a fenti sorokat, mert úgy gondolom, mindannyiunk számára van mondanivalója. Hiszen a folyamatos munka azt jelenti, hogy a nehezebb utat választjuk, mert hisszük, hogy megéri. Megérte elvinni öt diákomat, mert olyan élményben volt részünk, amire máshol nem lett volna lehetőségünk. És amiért mindannyian hálásak vagyunk Istennek, hogy az életünkbe vezette mindazokat, akikkel találkoztunk, akikkel beszélgettünk, akikkel „együtt utaztunk a Nap körül nagyjából 72 órát".

Az alábbi sorok bizonyítják, hogy nemcsak én mint kísérőtanár, hanem a diákok is ☞

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

☞ nagyszerű pillanatokat éltek át a konferencia idején:

Zsikai Vilma: „Az első meglepetés az volt, amikor láttuk, mennyire közvetlenek az emberek. Bárki kötetlenül beszélgetett bárkivel, és mindenki barátságos volt. Természetesen mi is megismerkedtünk sok fiatallal, és ezáltal az angol nyelvet is gyakoroltuk. A színházteremben, az ülések alkalmával jó volt együtt énekelni, imádkozni a több mint 300 másik diákkal, és meglepő volt látni, hogy sokan közülük mennyire komolyan veszik a vallást, és milyen közel állnak Istenhez. Nagyon sokat tanultunk tőlük a néhány nap alatt… Elmondhatjuk, hogy az ACSI egy meghatározó élmény volt, ahol rengeteget tanultunk, sok új barátot szereztünk, gyakorlatban is használhattuk angoltudásunkat, és közelebb kerülhettünk Istenhez."

Sebestyén Gábor: „Számomra a legmeghatározóbb tapasztalatokat és érzelmeket az ott töltött csodálatos idő alatt a közösség okozta. Mindenki nyitott és közvetlen volt a másik felé. Nem voltak klikkesedések, nem volt kirekesztés. Mindenki egyenrangú volt és egyenértékű. Bárkihez odamehettem beszélgetni – előadótól kezdve bármelyik diákhoz –, mindenki örömmel viszonyult a társaságomhoz. Ezek a társalgások nagyban hozzájárultak szókincsem bővítéséhez és nyelvtudásom fejlesztéséhez. Külön hálával és köszönettel tartozok az iskolámnak és az angoltanáromnak, akik révén eljuthattam egy ilyen keresztény tanulói konferenciára, és megismerhettem nagyon sok jó szívű, Istenhez közelálló embert."

Németh Dániel: „Személy szerint én egy helyen ennyi igazán vallásos fiatalt még nem láttam. Ennek volt köszönhető az is, hogy megérezhettük a hit igazi erejét, például a közös éneklésekben, imádságokban vagy akár egy szimpla beszélgetésben. Nagyon különös tapasztalat volt, hogy a rendezvény ideje alatt ténylegesen »menőnek« érezhettük a vallásosságunkat, hiszen itt szinte mindenki erős meggyőződéssel rendelkezett Istenről. Számos tapasztalattal, élménnyel lettem gazdagabb. A rendezvényen nagyon sok különböző kultúrájú személyiség volt. Ez a tény önmagában is nagyon étékessé tette az ott töltött napokat. Különböző emberek voltunk, azonban egy dolog közös volt bennünk, mégpedig az Úr iránti érzéseink."

Varju Benjámin: „Tetszett, hogy mindenki nagyon közvetlen és barátságos volt, szinte akárkivel lehetett beszélgetni idegen nyelven. A konferencián résztvevő diákok nagy része külföldi volt, így angolul társalogtunk egymással, sokan anyanyelvi szinten is beszéltek, tehát ez egy nagyon jó alkalom volt a nyelv gyakorlására is. A konferencián rengeteg fiatalnak volt nagyon mély hite. Örültem ennek, mert jó volt látni, hogy igenis vannak fiatalok, akik komolyan veszik a vallást. Sokszor megosztották velem véleményüket a hitről a csoportos beszélgetéseken, vagy akár személyesen is. És ez engem is nagymértékben inspirált. Számomra a 2016-os Student Leadership Conference egy nagyon pozitív élmény volt, amit még később is fogok emlegetni."

SCHMITTINGER ANIKÓ

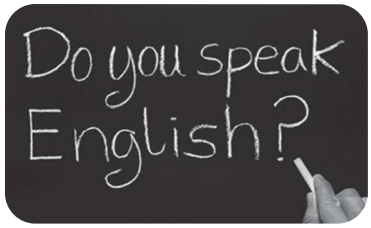

Ebben a táborban muszáj volt! Július első hetében iskolánk tanulói közül 11-en Aszódon voltunk angoltáborban. Az amerikai Concordia Egyetem tanulóival és lelkipásztorukkal felejthetetlen öt napot tölthettünk el.

Érkezésünk után az olimpiai öt karika színei alapján csoportokba osztottak minket. Zászlót, csatakiáltást kellett angolul kitalálnunk.

Elkezdődött az egyhetes verseny. Mindennap reggel 8 órától este 10 óráig voltunk együtt a csapatunkkal. Amerikai vezetőinkkel változatos feladatokban volt részünk. A foglalkozások a zene, a dráma, a művészet és a sport köré csoportosultak. Természetesen ez mind angol nyelven. Volt egy különleges „Team time" óra is, amikor a csapatok bevonultak termeikbe, és ott még mókásabb feladatokkal folytatták a napot. Mindennap egy apró amerikai nyalánksággal leptek meg minket csapatkapitányaink. A sportvetélkedők sem hasonlítottak a megszokotthoz. Chipsevő sorversenyben, vizes lufis bombadobó-versenyben és egy jellegzetes amerikai kidobóversenyben a dodgeballban is vetélkedhettünk. A tábor utolsó estéjén egy fantasztikus diszkót szerveztek nekünk az amerikaiak.

Az utolsó nap délelőttjén közösen egy fát ültettünk az aszódi gimnázium udvarán. Körbeültük és az amerikaiak áldást kértek ránk. Ez nagyon megható volt.

A búcsúzkodáskor kezdetben nagyon örültünk az ajándékoknak, de utána szinte mindenki sírt. Nagyon megszerettük egymást! Rossz volt elválni. Felejthetetlen élmény volt! Meg is fogadtuk, hogy két év múlva Sopronban találkozunk.

KALLÓ SÁRA 6. b

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

Egy közös DÖK-ös hétvége

Avagy evangélikus diákparlament Aszódon

„Mert éheztem, és ennem adtatok, szomjaztam, és innom adtatok, jövevény voltam, és befogadtatok.”
[Mt 25,35]

Ez az ige szolgált mottójául az idei Evangélikus Diákparlamentnek, melyet második alkalommal, az idén Aszódon rendeztek. A téma a szolidaritás volt. Így 2016. szeptember 30. és október 2. között három napot töltöttünk az EGA-ban, lelkes diák-önkormányzatosok társaságában.

Az ország legtöbb evangélikus gimnáziumából érkeztek képviselők. Már mint kedves ismerősök köszönthettük egymást, hiszen ez a második diákparlament volt.

A téma nagyon aktuális: a migrációval, a menekültekkel, a társadalom peremén élő népcsoport helyzetével foglalkozott. A mai migránshelyzetről kaphattunk egy igen érdekes és elgondolkodtató beszámolót.

Meghívott vendégként először egy szomáliai hölggyel ismerkedtünk meg, aki a családja megélhetése miatt keveredett Magyarországra, négy gyermekét hátrahagyva. Ott-tartózkodásunk alatt betekintést kaphattunk az Aszódi Javítóintézetben folyó munkába is. Alkalmunk volt a Snétberger Ferenc Alapítvány munkájával megismerkedni, illetve három roma zenész ösztöndíjasával is találkozhattunk és élvezhettük zenei tehetségüket.

A hétvége második napján csoportmunka keretében vettük sorra a magyar nyelv, szokásrend alakulását, azt, hogy milyen hatással voltak és vannak a különböző népcsoportok kultúránkra. Betekintést nyerhettünk a Lázár Péter által alapított „Kedves Ház”-ba, melynek fő célja a nehézsorsú roma származású fiatalok megsegítése, oktatása, nevelése. Később pedig a nyíregyházi Evangélikus Roma Szakkollégium egy tanulójával és egy tanárával folytatódott a plenáris beszélgetés. A nap megkoronázásaként a budapesti Játékszín Színház *Virágot Algernonnak* című előadását láthattuk pazar színészi alakításokkal.

Az utolsó napon a „fogyatékkal élők útjai” volt a téma, ennek keretében egy vak ügyvéddel és egy kerekesszékes tánctanárral, illetve életútjaikkal ismerkedhettünk meg. Nyíltan beszéltek mindennapjaikról, örömeikről, nehézségeikről, hitükről. Példaértékű volt a bizonyságtételük.

Befejezésként három szóval tudnánk jellemezni az eseményt: szívbemarkoló, lélekemelő és csapatépítő. Köszönjük a lehetőséget, jövőre – reménység szerint – újra találkozunk!

SZÁSZ DÁNIEL PATRIK
(DÖK-vezető)

SZIGETHY PÉTER
(DÖK-vezető helyettes)

FAZEKASNÉ JANKOV ILDIKÓ
(DÖK-segítő pedagógus)

Konfirmandushétvége Mezőberényben

Konfirmációra készülő diákjaink közül 29-en tudtak részt venni az október első hétvégéjére tervezett csapatépítő kirándulásunkon. A felnőtt team tagjai: Ördög Endre, Szigethy Szilárd, Szigethyné Sz. Katalin, Celuskáné Csepregi Alícia, Király Olga, Nagyné Györgyi Szilvia.

Lázárné Skorka Katalin lelkésznő és a mezőberényi gyülekezet szeretetteljes vendéglátóink voltak, amit most az újság hasábjain is megköszönünk. Diákjaink élményidézésekor szinte mindenkinél megjelent a finom gulyásleves, a makaróni és a palacsinta, amivel lelkes gyülekezeti testvérek láttak el, tápláltak bennünket. Tavasszal szeretnénk viszonozni ezt a szeretetteljes vendéglátást.

A konfirmációi felkészítésben fontos szerepet játszik a közösség, mint érték megtapasztaltatása. Mezőberényi hétvégénken a közösség mozgatóereje a játékosság volt. Így még többet megtudtunk egymásról, játékosan jobban meg is lehet ismerni, mit üzen számunkra a Biblia.

Rembrandt *A tékozló fiú visszatérése* című festménye nyújtotta a keretét, illetve a hátterét a szombat délelőtti programunknak. A történet szereplőivé is válhattak a láthatatlan színház állomásain, hiszen az apjától eltávolodó majd visszavágyó fiú útján vezettük végig a bekötött szemű gyerekeket. Csupán hallásukra és a taktilis megtapasztalásaikra támaszkodhattak. Az újszerű élményt szívesen, tetszéssel fogadták. Csapatjátékkal lett még élményszerűbb délutánunk. Lázárné Skorka Katalin lelkésznő készült számunkra ötletes, kreatív bibliai csoportversennyel. A tartalmas szombati együttlét végén igazi örömzenélésben lehetett részünk a berényi ifik zenekarának jóvoltából: sok éneklés, jó hangulat, tánc.

Éjszakai szálláshelyünk a Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium kollégiuma volt. Esti mese helyett az *Evan, a minden6ó* című filmet néztük meg, amely egy mai korban játszódó Noé-történet. A mulatságos feldolgozás elgondolkodtató is volt számukra: átélni a mai kor emberének, hogy Isten kiválasztja egy nagy feladatra. Bármilyen, addig elképzelhetetlen helyzeteket is teremtett ez az elhívás, az Úr mindvégig mellette maradt.

Nagyon szép, meghatározó élmény volt diákjaink számára a vasárnapi szabadtéri istentisztelet. Az igei szolgálatot iskolalelkészünk végezte. A templom felújítása miatt a ☞

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

☞ parókia udvarán, gyönyörű őszi időben hallgathattuk Isten üzenetét. Nagyon örültünk, hogy több fiatal indíttatást érzett arra, hogy áldásért az oltárhoz térdeljen.

Tartalmas, szép hétvégéért adhatunk hálát Istennek. Öröm volt diákjainkat kísérni! Fegyelmezettek, lelkesek, befogadóak voltak.

„Fantasztikus volt a gyerekekkel közösen játszani, programokon részt venni, meghitt alkalmakat átélni, tevékenykedni. Osztályfőnökökként különös fontossággal bírt számunkra, hogy még jobban megismerhettük osztályaink evangélikus hittant tanuló diákjait és közös élményeket átélve erősödhetett tovább közösségünk. Nemcsak az osztály, de a hetedik évfolyam közössége is! Azóta is szívesen emlékezünk a Mezőberényben átéltekre. Köszönjük igazgatólelkészünknek, iskolalelkészünknek, a hittan munkaközösségnek, a mezőberényi lelkésznőnek, gyülekezetének és az ifinek, hogy ott lehettünk." (Celuskáné Csepregi Alícia és Király Olga osztályfőnökök)

Élményidézések a konfirmandusoktól

- *„Élveztem a kirándulás minden pillanatát!"*
- *„Rengeteget játszottunk és énekeltünk."*
- *„A csapatjátékok közül az tetszett legjobban, amikor énekszöveget írtunk. Sokat nevettünk."*
- *„Az istentisztelet azért volt különleges, mert a szabadban voltunk."*
- *„Jó volt odamenni az oltárhoz áldásért."*
- *„Együtt énekeltünk az ottani fiatalokkal, táncoltunk is! Nagyon jól éreztem magam!"*
- *„Tetszett az esti filmnézés is, mert bemutatta Isten szeretetét, és azt, hogy neki semmi sem lehetetlen."*
- *„A láthatatlan színház új volt számomra, de nagyon elmélyítő. Átélhettem, amit a tékozló fiú is."*
- *„Nagyon tetszett a láthatatlan színház, mert egy kicsit bele tudtam élni magam a vakok helyzetébe, és rájöttem, hogy hallás/tapintás alapján is ugyanúgy meg lehet élni egy történetet."*
- *„Elgondolkodtam, hogy néha nekem is könnyebben meg kellene bocsátanom. Úgy, mint a tékozló fiú apjának."*
- *„Jó volt új barátokat szerezni."*
- *„Annak is nagyon örülök, hogy jobban megismerhettem a tanáraimat."*
- *„Nagyon szépen köszönjük, hogy eljuthattunk Mezőberénybe!"*

Összeállította:
NAGYNÉ GYÖRGYI SZILVIA

„Szeptember végén" októberben

A 11. évfolyam partiumi kirándulása

Egy csütörtök reggelen az iskola 11. évfolyama elkezdett összegyűlni az épületben. Az eső esett, de nekünk ez sem szegte kedvünket. A levegőben érezni lehetett az örömteli várakozást. Végre megérkezett a busz, elbúcsúztunk szüleinktől, bepakoltuk táskáinkat és kezdetét vette az életre szóló kaland.

Az utazás – diákoktól megszokott – jó hangulatban telt, így fel sem tűnt, mennyit utaztunk már, amikor megérkeztünk első úti célunkhoz, a Nagyszalontán található Arany János Emlékmúzeumhoz, vagyis a Csonka toronyhoz. Meghallgathattunk egy remek előadást, ami mindenki figyelmét lekötötte. Bejártuk a tornyot, ahol még azt a széket is láthattuk, melyben Arany János meghalt. Ezután folytattuk utunkat Nagyváradra, a székesegyházhoz. A látvány mindenkit ámulatba ejtett. A gyönyörű menynyezet, a hatalmas terek, a díszítés káprázatba ejtő volt. Itt nézhettük meg többek között Szent László koponyájának egy darabját, és még számos különleges ereklyét és tárgyat. A nap folyamán ellátogattunk egy református templomba is, amelynek legfőbb látnivalója az ott nyugvó múmia, amit szörnyülködve csodáltunk. Nagykárolyba érkezve elfoglaltuk a szállásunkat, játszottunk, beszélgettünk, jobban megismertük egymást.

Másnap Kaplonyba utaztunk, ahol a Károlyi grófok kriptájában jártunk. Különös érzés volt a koporsókat körbejárni, történeteket hallgatni az ott nyugvókról. Következő megállónk a szatmári béke megkötésének helyszíne volt: különleges volt elképzelni és érezni a történelmet. Majd Érmindszenten Ady szülőházát tekintettük meg. Megható volt egy más országban állni és egy ilyen nagy magyar ember szobra előtt énekelni a Himnuszt. A szálláshelyre visszatérve bemehettünk a nagykárolyi kastélyba, ami szintén nem okozott csalódást senkinek sem. Szerintem kicsit mindenki beleképzelte magát az előkelő urak és hölgyek világába, a szép ruhákba, a reggelig tartó bálokba. A délután folyamán ellátogattunk a testvériskolánkba, ahol pizzával és nagy lelkesedéssel vártak minket. Az ottani fiatalokal töltöttük az estét: ismerkedtünk velük, beszélgettünk, és ez az élmény – úgy gondolom – sokáig megmarad bennünk.

A harmadik nap Koltóra tartottunk, ahol a Petőfi Sándor által írt híres vers, a *Szeptember végén* helyszínén jártunk. Fantasztikus érzés volt onnan szemlélni a tájat, ahonnan ő látta. A távolban a havas bérci tetők, az őszi táj. A nosztalgikus élményt egy vidám séta követte Nagybányán, ahol megnéztük a főteret, és persze az „ásító templomot" sem hagytuk ki. Az utolsó nap reggelén a helyi evangélikus templomban jártunk, ahol szintén felcsendült a Himnuszunk.

Ezután nem volt más hátra, mint a hazautazás. Nagy volt az egyetértés abban, hogy szívesen maradtunk volna még, mert jó volt kiszakadni a megszokott diáklétből, együtt lenni és jobban megérteni, átérezni a magyar kultúrát.

KLAPÁCS SZILVIA
és MOLNÁR VIVIEN
11/4

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

72 óra kompromisszum nélkül

Iskolánk – október 6. és 8. között – ebben a tanévben is csatlakozott a rendezvénysorozathoz. Az alábbi szolgálati területekre hívtuk fel a gyerekek figyelmét:

– Templom/karzat takarításra érkeztek osztályok, illetve a templomkertben elhelyezett 40 emlékkövet tisztították, virágokkal díszítették diákjaink.

– A városi szeretetotthonokba kísérték Ördög Endre igazgatólelkészt fiataljaink, hogy énekeljenek az időseknek, illetve átadják az alsósaink által készített ajándékokat.

– A kórház gyermekosztályán kreatív foglalkozást tartottak: beszélgettek a lábadozó fiatalokkal, illetve az osztályon festést vállaló festőművész munkáját segítették.

– Óvodásainkat is évről évre meglátogatják gimnazistáink, hogy a délutáni szabad játékidőt velük tölthessék mesével, játékkal.

– Őszi papírgyűjtésünk is ebben az időszakban teljesült. Az otthonról hozott papíron kívül több házhoz is ellátogattak diákjaink, és elhozták a felesleges papírhulladékot.

– Idősek kertrendezésére is sor került a Győry Vilmos Szeretetszolgálattól kapott címek alapján.

– A hagyományt tovább éltetve katonasírok rendezésében is részt vettünk.

– Egy osztályunk a Máltai Játszótéren tevékenykedett.

– Alsósaink által készített őszi dekorációval díszítettük a vasárnapi hálaadó istentiszteletre templomunkat.

Terveztünk kutyamenhelyi látogatást is, de a rossz idő sajnos ebbe is beleszólt. Viszont meghirdettünk egy örökbefogadási akciót osztályaink között: hónapról hónapra kutyaélelem kiszállítását vállalják ezzel magukra gyermekközösségeink.

NAGYNÉ GYÖRGYI SZILVIA

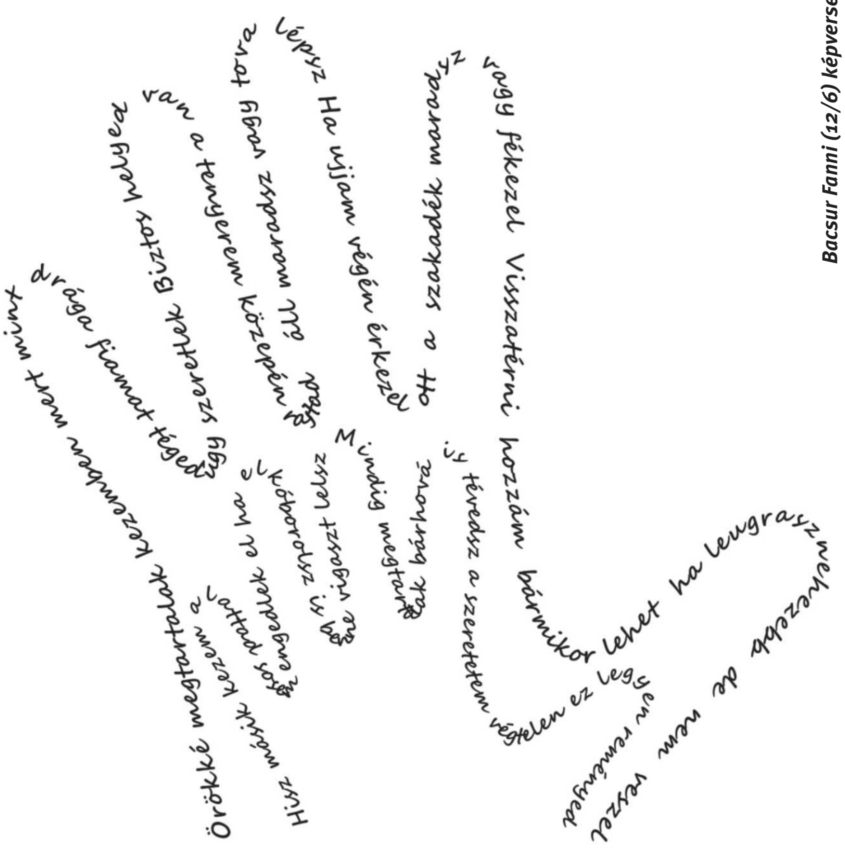

Bacsur Fanni (12/6) képverse

Hitoktatói bemutatkozás

Immár harmadik éve végzek hitoktatói szolgálatot a város négy iskolájában. Örömmel tapasztaltam, hogy egyre több szülő és diák választja az evangélikus hitoktatást hit- és erkölcstan, valamint fakultatív óra keretében.

A Református Két Tanítási Nyelvű Iskolában négy, a Vörösmarty Mihály Általános Iskolában hat, a Czina Sándor Tagintézményben hat, a Táncsics Mihály Gimáziumban pedig két évfolyamon tanítok hit- és erkölcstant, összesen 32 diáknak heti 22 órában.

Bár kis létszámú csoportokban folynak az órák, mégis jó hangulatban telnek a közös együttlétek. A tanulók örömmel vesznek részt ezeken az alkalmakon, és érdeklődnek a bibliai történetek iránt. A kötelező témákon kívül lehetőség nyílik személyes beszélgetésekre, valamint hitbéli kérdéseikre is választ kapnak. Játékra és közös éneklésre is sort kerítünk, mert a gyerekek számára ez örömteli tevékenység.

Bízom abban, hogy a jövőben a hitoktatás iránti érdeklődés tovább fog erősödni, és reménység szerint egyre több tanuló választja az evangélikus hitoktatást.

TRINCSI ANDREA

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

Óvodai élet az iskolába készülő nagycsoportban

„Taníts úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk.”
[Zsolt 90,12]

A Cica csoport nagycsoportosai már negyedik éve járnak óvodánkba, ők most az iskolába készülő nagyok. Voltak, akik már két és fél évesen érkeztek és ismerkedtek az óvodai közösségi élet szépségeivel. Mindannyian szépen beilleszkedtek ebbe a csoportba, barátra, játszótársra leltek. Mára már sok mindent láttak, hallottak, tanultak a három év során, sok közös élményben volt részük, amelyek az előttük álló nagy feladathoz, az iskolába lépéshez vitték közelebb őket.

Ezt az évet, a negyediket kiemelten az iskolára fókuszálva szervezzük, alakítjuk. A foglalkozásokon, szabadidőben sok fejlesztőjátékot iktatunk be, amelyek segítségével fejlődik figyelmük, logikai készségük, szókincsük, kézügyességük, önfegyelmük és kitartásuk. Az ismereteik bővítése érdekében óvodán kívüli programokat is szervezünk, minél több élményt, tapasztalatot igyekszünk biztosítani. Ősszel és tavasszal is ellátogatunk a Juszt Zsigmond Városi Könyvtárba, ahol az aktuális foglalkozási témánkhoz kapcsolódva segít nekünk Évike néni és Mártika néni egy mesével, egy történettel, egy-egy báb készítésével hangulatossá és izgalmassá tenni a délelőttöt. A természet szépségeit egy őszi kirándulással összekapcsolva fedeztük fel, ahol rácsodálkoztunk az avar zizzenésére, tanulmányoztuk a bogarak életét és hallgattuk az erdő hangját, játszottunk a fák között.

Decemberben várjuk majd a Mikulást, és az adventi gyertyák gyújtásával Megváltónk születésének ünnepét. Ebben az idő-

szakban a szülőkkel együtt egy délelőtt díszeket készítünk, hogy az együtt töltött idő is segítse a ráhangolódást az ünnepre. Közben versekkel, énekekkel, ajándékokkal készülünk, hogy a karácsonyfa és az adventi koszorú fénylő gyertyái mellett ezekkel szerezzünk meglepetést szeretteinknek.

Februárban a farsang tart majd bennünket lázban. Márciusban a Székács gálán Margaréta néptánccsoportunk is részt vesz, erre rendszeresen készülünk. (A városi Pünkösdölőre is minden évben meghívják táncosainkat, s mindig nagy sikert aratunk dalos-énekes összeállításainkkal.)

Húsvét előtt nyílt napra hívjuk a szülőket és a leendő 1. osztályos tanító néniket. Egy foglalkozás keretén belül szeretnénk

megmutatni nekik, hogy képesek vagyunk az iskolakezdéshez szükséges készségeket és tudást igénylő feladatokat megoldani. A délelőtt további részében húsvéti és tavaszi díszeket fogunk készíteni a szülőkkel.

Május elején az édesanyákat és a nagymamákat köszöntjük. Ez a hónap még tartogat több programot: egy csoportkirándulást és egy vidám családi délutánt kézműveskedéssel, arcfestéssel, ugrálóvárral.

A nagycsoportosok ballagási ünnepélyén szeretnénk méltó módon elköszönni az óvodától.

Az utolsó nagy program az évzáró lesz, melyet a templomban, a szülők és a gyülekezet érdeklődő tagjai előtt tartunk. Nyár elején – két héten keresztül – a csoportunk úszótanfolyamra fog járni Gyopárosfürdőre, így felszabadultan, vidáman, vízben és boldogságban úszva fejezzük be az óvodai életünket.

Az év folyamán ezeken kívül is lesznek még előre nem látható események, feladatok, amelyeket igyekszünk tudásunknak és akaratunknak megfelelően jól megoldani, hogy azok épülésünket segítsék, szolgálják.

Cica csoportos gyermekeinkkel együtt – 39 évnyi óvónői pályán töltött idő után – magam is az utolsó teljes nevelési évemet töltöm óvodánkban. Az utolsó generációt készítem fel az iskolára és ballagtatom el . Ez az év a gyermekek számára és számomra is a búcsúzás éve. Isten áldását kérem erre az időszakra, gyermekcsoportom, munkatársaim és óvodánk életére.

„… és ne igazodjatok e világhoz, hanem változzatok meg értelmetek megújulásával, hogy megítélhessétek: mi az Isten akarata, mi az, ami jó, ami neki tetsző és tökéletes.”
[Róm 12,2]

MIHUTZ MARGIT
óvónő

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

A Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium Szülői Szervezete

2016. november 12-én, 19 órától jótékonysági MÁRTON-BÁLT rendez

az iskola dísztermében (kapunyitás 18 órától), melyre szeretettel vár mindenkit, aki hozzá szeretne járulni a diákok kirándulásainak, kulturális eseményeken való részvételének támogatásához.

Zene: K. Tóth László és Szilágyi Mihály

A 3500 Ft-os belépőjegyek megvásárolhatók az iskola titkárságán vagy a Lelkészi Hivatalban 2016. november 7-ig. A részvételi szándékot kérjük a 20/824-7084-es telefonszámon jelezni.

Amennyiben valakinek nincs módja a bálon részt venni, de a támogatandó céllal egyetért és segíteni kíván annak megvalósulásában, módja van ezt pártolójeggyel megtenni, mely 1200, 3000 és 5000 Ft-os címletekben kapható.

Irodalomórára készített diákmunkák

SZERETET

A szer
etet és
a gyűl
ölet!
S ha mindezt megjegyzed *Életed* remeke lesz
Tedd hát *szebbé* a világot Edd
a szert mely **szeretetet** sugároz
Légy
Te a
világ
Ura a
gyűlölet
elfojtója
ki har
móniát
ad a
Földnek
s szent
lelket
a lelket
lennek.

[Szilasi-Horváth Gréta 12/6]

KERESZT

A rózsáimat
a sírodra
helyeztem már,
Csak a virágait,
Semmi tövis, csonk vagy bármi szár,
A szirmai mind olyanok, mint te voltál.
Pedig itt lenne a helyed.
Itt velem. Itt a családdal,
de most Ég veled. S Ég Atyáddal.
A selymes szirmok
esőként hulltak az
emléked helyére.
A könnyeim
ágyának sírod
tetejére. Itt
hagytál minket
már sok-sok
esztendeje.
A búcsúzásnak
már rég nincs
itt az ideje.
Emlékezünk ám,
csak rád Kedves.
Senkinek nem
voltál sohasem
ellenszenves.

[Németh Réka 12/6]

NÉPEGYHÁZI HÍREK

Összeállította: Csehi József

KERESZTELÉS *(3 éven aluli gyermekek)*

Németh Ambrus és *Szegi Andrea* fia:
SEBESTYÉN AMBRUS 2016. május 21.
Torda-Molnár Tibor és *Kocsis Mária* leánya:
TÍMEA 2016. június 19.
Szokolai Zsolt és *Hegedűs Szemirámisz* fia:
MÁTÉ 2016. augusztus 14.
Süle Gábor és *Szabó Éva* leánya:
HENRIETTA 2016. augusztus 21.
Csizmadia Zsolt és *Németh Ibolya* fia:
GERGŐ 2016. szeptember 4.
Galyas Gábor és *Madarász Ildikó* leánya:
DÓRA ZSUZSANNA 2016. szeptember 18.
Hajdu Richard és *Csomós Enikő* leánya:
KINGA ENIKŐ 2016. szeptember 18.
Balczó János és *Petres Nikoletta* leánya:
DALMA 2016. szeptember 18.

ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN A GYERMEKEKEN ÉS CSALÁDJUKON!

HÁZASSÁGKÖTÉS

Cseh Bence és *Németh Ágnes* 2016. május 28.
Németh Imre és *Kocsis Brigitta Katalin* 2016. június 4.
Szöllősi István Sándor és *Kárnyáczki Eszter* 2016. június 24.
Iványi Dániel és *Nagy Erzsébet* 2016. augusztus 27.
Verebes Balázs és *Rácz Mariann* 2016. augusztus 27.
Herpai Sándor és *Kovács Csilla Erzsébet* 2016. szept. 16.

ISTEN VEZESSE ÉS IRÁNYÍTSA ŐKET ÉLETÚTJUKON ÉS SEGÍTSEN MEGTARTANI FOGADALMUKAT!

TEMETÉS *(2016. május 6.–2016. október 6.)*

Vári-Szabó Lajosné *(Kocsis Jolán 89)* · Tóth B. Györgyné *(Nagy Etelka 74)* · Gyenge Sándorné *(Nagy Mária 68)* · Füvesi Jánosné *(Lénárt Julianna Lujza 81)* · Deák Sándor Imre *(73)* · Kőrösi Jánosné *(Pusztai Berta 89)* · Zsemberi Istvánné *(Joó Mária 68)* · Krajcsovics Mihály Imre *(78)* · Kizur Árpád Mihály *(84)* · Páli Sándorné *(Berke Zsuzsanna 64)* · Herczog Jánosné *(Kondacs Irén 82)* · Valent Sándor *(24)* · Molnár Éva Etelka *(67)* · Czene Mihályné *(Gombkötő Gizella 93)* · Horváth Antalné *(Vági Mária 81)* · Hajdú Ferencné *(Vági Ilona Irén 94)* · Bérczes Elemér *(98)* · Kovács Antal *(84)* · Tóth Samu Lajos *(92)* · özv. Menezdorf Jánosné *(Szász Etelka 90)* · Györe József *(94)* · Gróza Mihályné *(Vincze Eszter 82)* · Faskó Pál *(41)* · Kovács Lászlóné *(Király Magdolna 87)* · Nánási Imréné *(Benkő Irén 92)* · Varga Andrásné *(Mórocz Jolán 88)*

„A VILÁG PEDIG ELMÚLIK [...] *DE AKI AZ ISTEN AKARATÁT CSELEKSZI, MEGMARAD ÖRÖKKÉ.”* [1Jn 2,17]

ADOMÁNYOK AZ OROSHÁZI HARANGSZÓ ÚJSÁGRA

2016. május 2.–2016. október 21.

Csizmadia István	2000 Ft
Deák Ferencné	1000 Ft
Vetési Imréné	1000 Ft
Csizmadia Ferencné	2000 Ft
Szemenyei Szilvia	5000 Ft
Tóth Jánosné és családja	2000 Ft
Varga Lászlóné	1000 Ft
Kulcsár Jánosné	1000 Ft
Czikora Lajos	3000 Ft
Tóth Mária	5000 Ft
Szemenyei Sára Ilona	2000 Ft
Kunos Lajosné	1000 Ft
Szabó Bálint	2000 Ft
Gyenge Antal	8500 Ft
Simon Árpád	20 000 Ft
Valastyán Jánosné	1500 Ft
Bojtos Lukács János	3000 Ft
Baranyi Jánosné	3000 Ft
Sin Ida	6000 Ft
Formann István és felesége	10 000 Ft
Lázár Pál és felesége	2000 Ft
Kovács Ferenc és felesége	2000 Ft
Lánczi Istvánné	1000 Ft
Szekeres Józsefné	1000 Ft
dr. Szabó István	5000 Ft
Kissné Betkó Katalin	3000 Ft
Györgyi Bálintné	2000 Ft
Éliás Dávid és felesége	10 000 Ft
Tóth Béla	2000 Ft
Győri-Dani József és felesége	2000 Ft
Tarsoly Lászlóné	2000 Ft
Tóth Béláné	1000 Ft
Tóth Anikó	1000 Ft
Farkasné Tóth Mariann	1000 Ft
Gombkötő Irén	2000 Ft
Németh Bálintné	1000 Ft
Ilovszky Béla	5000 Ft
Nemes Endréné	1000 Ft
Szita Mihály	5000 Ft
Dénes Lóránt	40 000 Ft
Név nélkül, de Istennél tudva lévő 4 testvér	6000 Ft

Újságunk az interneten is megtalálható! • Cím: http://oroshaza.lutheran.hu/harangszo

Oroshází HARANGSZÓ

Kiadja: az Orosházi Evangélikus Egyházközség (5900 Orosháza, Thék E. u. 2.)
Felelős kiadó: Ördög Endre igazgatólelkész és Koszorús Oszkár
Tördelőszerkesztő: Szatmári László · ***Nyomtatás:*** Pergamen Kft., Orosháza